

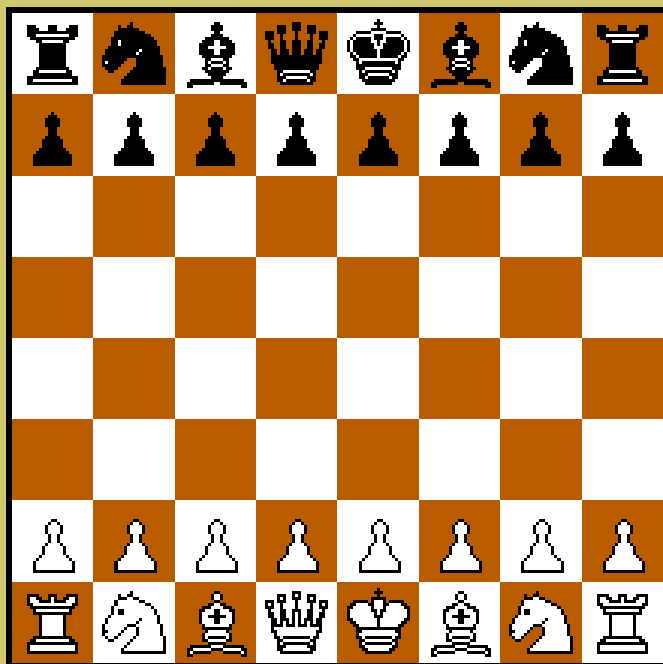
# TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI  
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 3 / 2021 8.10.2021

**Eero Bonsdorff**

*Helsingin Sanomat 20.12.1961*



Mikä on lyhinten tasapelivaatimukseen  
päätyvien pelien lukumäärä?

# TEHTÄVÄNIEKKA

## JULKAISIJA / PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

### Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

**Editor in chief:** Jorma Paavilainen,  
Ristinientie 20 B 12, 02320 Espoo,  
e-mail: jorma\_paavilainen@hotmail.com

### Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Harry Fougiaxis, Hannu Harkola, Joose Norri, Janne Syväniemi, Henry Tanner, Kari Valtonen

**Taitto / Layout:** Harkola, Syväniemi

**Painopaikka / Printed in:** Picaset Oy,  
Helsinki 2021

ISSN 2242-3257

**Vuositilaus ei-jäsenille 2021:** 28 EUR

**Subscription fee abroad 2021:** 28 EUR

**Irtonumerohinta / Single issues:** 8 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /

*Changes of address to the secretary!*

## Sisällysluettelo

Paluumatkalla poikkeuksellisista ajoista .91	
Veikko Valo in memoriam .....92	
Shakkitehtävien ratkaisemisen	
SM-kilpailu 2021 .....92	
Olli Heimo 75 vuotta.....93	
Per Olin 70 vuotta.....93	
Johtopelisisikermä .....94	
Kaksi Niemelää..... 99	
Springarenin kesäkilpailu 2021 ..... 101	
FIDE-albumipisteet vuosilta	
1914–2018 ..... 101	
Excelsior III.....102	
Jorma Pitkänen 80 JT.....109	
Paha pähkinä 90..... 110	
Eero Bonsdorff 1921–1994, <i>Mielenkiintoinen asema</i> ..... 111	
Syyspäivät 2021 ..... 111	
Menestyneitä suomalaistehtäviä 23 ..... 112	
Paavo Tikka korjaa suomalaisia lopputehtäviä III..... 115	
Ródoksen tehtäväkongressin ennakointia ..... 117	



SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

## SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY

<http://www.sci.fi/stniekat/st>

[info@tehtavaniekat.fi](mailto:info@tehtavaniekat.fi)

### Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Ristinientie 20 B 12,  
02320 Espoo, e-mail: jorma\_paavilainen@  
hotmail.com

### Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsin-  
ki, e-mail: kkkarhunen@luukku.com

### Taloudenhoitaja / Treasurer:

Hannu Harkola, Vähän-Kellosalmentie 93,  
17500 Padasjoki. Puh./Tel. 045 678 9042, e-  
mail: hannu.harkola@netti.fi

### Pankkitili / Bank account:

Nordea FI34 1443 3000 0418 86

### Jäsenmaksu 2021:

25 EUR

### Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Juha Rönnman, Ylioppilaankatu 9 C 18,  
33720 Tampere, Puh. 050 406 1024  
e-mail: jronnman@gmail.com

**Vaasan osasto:** Seppo Praski,  
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

**Lahden Tehtäväshakki:** Hannu Joentausta,  
Kunnatie 56, 15560 Nastola

---

Lisää kannesta sivulla 111.

More about the cover on page 111.

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekkaan*  
23.11.2021 mennessä.

11. WCCT-kilpailu tarkastus- ja tuomiovaiheessa..... 117	
Ensipainokset ..... 118	
Superproblem 262. teemakilpailu ..... 131	
Summary.....132	

## Paluumatkalla poikkeuksellisista ajoista

Koronapandemian ilmeisesti vähitellen hii-  
puessa tehtävien harrastaminen palailee  
pandemiaa edeltäneen ajan mukaiseksi. Lähishakkikilpailuja on alettu pitää, samoin  
niihin verrattavia tehtävätapaamisia niin  
meillä kuin muuallakin. Rokotusten etene-  
minen sekä rajoitustoimet ja niiden nou-  
dattaminen ovat kantaneet hedelmää.

Helsingin tehtävällat ovat jälleen käyn-  
nistyneet ja niitä on tarkoitus jatkaa kah-  
den viikon välein. Samoin Pirkanmaalla on  
kokoonnuttu eikä muuallakaan Suomessa  
ole tarkoitus jäädä pyörittelemään peu-  
kaloita. Pieni askel ihmiskunnalle, mut-  
ta mittava yhdistyksellemme, on kauniin  
kevät- ja syyspäiväperinteen jatkuminen  
marraskuun ensimmäisenä viikonloppu-  
na. Tarkempi kutsu syyspäiville 2021 on  
sisäsivuilla. Niiltä löytyy kutsu toiseenkin  
perinteiseen tapahtumaan: shakkitehtävi-  
en ratkaisemisen SM-kilpailu järjestetään  
marraskuun viimeisenä sunnuntaina Hel-  
singissä. Rohkeasti mukaan, vaikka tehtä-  
väshakki tunnetusti voi johtaa elinikäiseen  
riippuvuuteen!

Kansainvälinen suur tapahtuma, tehtä-  
väkongressi, toteutuu sekin lokakuun puo-  
livälissä. Seuraavassa lehdessä on katsaus  
kongressin tapahtumiin, niin kokousasi-  
oihin ja toimikuntien saavutuksiin kuin  
laadinta- ja ratkaisukilpailuihin. Jotain  
kerrottavaa löytyy varmasti myös yleisestä  
tunnelmasta ja ilmapiiristä.

Kansitehtävämme on kuuden vuosi-  
kymmenen takaa. Sen laatija Eero Bons-  
dorff oli merkittävä tehtäväshakin tukija  
ja shakkimatemaattisten tehtävien esitais-  
telija. Kirja sata vuotta sitten syntyneen

”Punssin” shakkipelin alkuasemaa koske-  
vista tehtävistä on juuri valmistunut ja an-  
saitsee paikan jokaisen tehtävien harrasta-  
jan kirjahyllyssä! Lisätietoa löytyy sivulta  
111.

Kari Valtosen kirjoitussarja etenee va-  
kaasti ja jatko-osa on jo toimituksen tar-  
kastettavana. Excelsior tarjoaa aineistoa  
yllin kyllin!

Edellisen lehden valmistuminen viiväs-  
tyi hieman 11. WCCT-kilpailun loppukirin  
vuoksi. Mutta moni lukija huomasi, eivät on-  
gelmat siihen jääneet: lehtien postitus myö-  
hästy useita viikkoja. Suomen Posti Oy:n  
asiakaspalvelijat eivät onnistuneet löytä-  
mään vikaa, kymmenet puhelut ja useat  
sähköpostit eivät tuoneet apua. Postin jär-  
jestelmiä oli uusittu alkuvuonna ja tiettä-  
västi monilla muillakin lehtipostituksia  
hoitavilla oli ongelmia. Toivottavasti ne  
saatiin lopulta ratkaistua eikä mitään vas-  
taavaa enää tapahdu.

Mitä WCCT-kilpailuun tulee, niin sen  
tehtävien tarkistus- ja tuomarityö on nyt  
alkanut. Suomi on yhtenä viidestä maasta  
tuomarina kahdessa ryhmässä, apumateis-  
sa ja lopputehtävissä.

Lehdessämme on ilo huomioida merk-  
kipäiviään viettäviä suomalaisia tehtä-  
väniekkoja. Onnittelut tässäkin tuoreille  
juhlijolle, joiden aktiivisuus ei osoita hyy-  
tymisen merkkejä! Suruviestiltäkään ei va-  
litettavasti välttyä, sillä Veikko Valo, yksi  
aktiivisimmista ja sympaattisimmista sha-  
kin hyväksi työskennelleistä, on poistunut  
joukostamme.

Hyvää tehtäväyskyä toivottaa

*Jorma Paavilainen*

## Veikko Valo in memoriam

Pitkäaikainen jäsenemme ja monin tavoin shakin eri alueilla ansioitunut Veikko Valo kuoli 26.9.2021. Hän oli syntynyt 25.8.1945. Veikko oli mukana Porin Shakinystävien johdossa useita vuosikymmeniä kuolemaansa asti, lisäksi 25 vuotta Suomen Shakkiliiton hallituksessa. Vuonna 2019 hänelle myönnettiin Alfred Kordelinin säätiön tunnustuspalkinto. Pelishakin kilpailuissa hän oli tuttu näky monessa roolissa: pelaajana, järjestäjänä tai tuomarina.

Tehtäväshakin asiaa Veikko edisti etenkin hienoilla shakkipalstoillaan *Satakunnan Kansassa* sekä *Satakunnan Työssä*. Molemmilla palstoilla julkaistiin säännöl-

lisesti shakkitehtäviä ja uutisia tehtävien maailmasta.

Laadinta ei ollut Veikon leipälaji, vaikka hän julkaisikin yhden apumattitehtävän ja oli Satakunnan tehtäväkerhon kantavia voimia. Ratkaisijana hän kunnostautui näkyvästi vuonna 1976, jolloin hän jakoi voittoa maksimipistein pitkän ratkaisemisen SM-kilpailussa toisen satakuntalaisen, Tauno Nylundin kanssa. Veikon shakkikirjojen kokoelma oli valtava ja kiinnostus kirjoihin toi myös elannon antikvaaristen kirjojen kauppiana. Huumorintajuinen, ystävällinen ja asiantunteva shakin moniosaaja on nyt poissa.

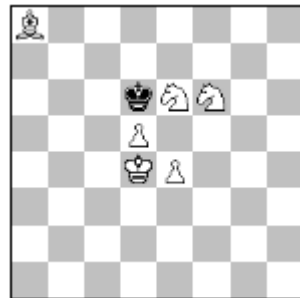
Henry Tanner  
Veikko Valon muistolle



a#3      2.1.1...      3+5

1.Kf4 Td7 2.Kg5 Tg7+ 3.Kf6 Rg4#  
1.Rd4 Rf7 2.Da6 Tf5 3.Dd3 Rd6#

Jorma Paavilainen  
Veikko Valon muistolle



4#      6+1

1.Lc6! Ke7 2.Ke5 Kf7 3.Le8+ Ke7 4.d6#.  
Valkea lähetti piirtää V:n, loppuasema on risti.

## Shakkitehtävien ratkaisemisen SM-kilpailu 2021

Aika: Sunnuntai, 28. marraskuuta 2021  
Kilpailupaikka: Shakkiaareena, Hiomotie 10, 00380 Helsinki, puh. 050 400 2855  
Kilpailumuoto: 12 tehtävää 3 tunnin aikana. Aloittelijoille B-ryhmä, jossa on 9 tehtävää.

Aikataulu:  
13:00 – 16:00 kilpailu

16:30 palkintojen jako  
Kilpailun johtaja: Neal Turner  
Palkinnot: Mitalit ja kirjapalkintoja parhaille ratkaisijoille.

Muut tiedot: Ei osanottomaksua, osallistujille kahvitarjoilu.

Ilmoittautuminen ja lisätiedot: nealturnerfinland@hotmail.com

## Olli Heimo 75 vuotta

Helsingiläinen tehtäväniekkä Olli Heimo täytti 75 vuotta 14.9.2021. Hänen lempilajejaan ovat ennätys- ja konstruktioitehtävät sekä johtopelit. Oma lukunsa on menestys ns. pitkässä SM-ratkaisukilpailussa, joita järjestettiin vuosina 1955–1999. Ollin voitovuodet olivat 1980, 1989, 1995 ja 1998. Lisäksi muinakin vuosina tuli hyviä sijoituksia ja hän oli järjestämässä tätä kilpailua ainakin vuonna 1999.

Juhlaja on kunnostautunut myös tehtävien tarkistajana silloin, kun ratkaisuohjelmat syystä tai toisesta ovat voimattomia. Olli totesi joskus, ettei häntä innosta sellaisten tehtävien tai ongelmien ratkaiseminen, jotka hän tietää pystyvänsä ratkaisemaan.

Näytetehtävä on tiettävästi pisin johtopelitehtävä kahdella ratkaisulla niin, ettei yksikään siirto esiinny molemmissa ratkaisuissa, kun siirrot kirjoitetaan täydellisesti merkitsemistavalla eli merkitään myös nappulan lähtöruutu.

Olli Heimo

*Thema Danicum* 90 04/1998



lyhin johtopeli 10,5 11+11  
2 ratkaisua

- 1) 1.c4 g5 2.c5 g4 3.c6 g3 4.cxb7 gxh2 5.bxc8D hxg1D 6.Dxc7 Dxc2 7.Dxa7 Dc6 8.Dd4 Dxc1 9.Dxh8 Dxb1 10.De5 Dg6 11.Dh5
- 2) 1.h4 b5 2.h5 b4 3.h6 b3 4.hxg7 bxc2 5.gxh8D cxb1D 6.Dd4 Dxc1 7.Dxa7 Dc6 8.Dxc7 Dxc2 9.Dxc8 Dxc1 10.Dc5 Dg6 11.Dh5

## Per Olin 70 vuotta

Kauppatieteiden maisteri Per Olin on syntynyt 10.8.1951 Pietarsaaren maalaiskunnassa.

Työelämä sujui valtaosaltaan teollisuuden piirissä kotimaassa ja ulkomailla.

Harrastuksia ovat tehtävähakin lisäksi muu taide ja golf.

Seitsemän eri vuosikymmenen aikana häneltä on julkaistu parisensataa tehtävää. Sijoittuneita näistä on noin puolet; sijoittuneista yli neljäsosa palkintosijoja. Alkuvaiheessa hän laati lähinnä lopputehtäviä, mutta viime aikoina on keskittynyt retrotehtäviin. Niissä hän on pyrkinyt poikkeamaan totutuista linjoista ja laatinut mm. johtopelejä asemasta A asemaan B sekä ns. Shakki960-johtopelejä. Myös useiden ulkomaisten huippulaatijoiden kanssa hän on tehnyt yhteistyötä. Albumipisteitä on toistaiseksi kertynyt 5,17.

Hän on myös kirjoittanut useita artikkeleita ulkomaisiin tehtävälehtiin.

ST:n varatilintarkastajana Olin oli 21 vuotta.

Andrei Frolkin  
omistus Per Olin 70



Viimeinen siirto? 16+3

Nappulat esittävät luvun 70.

Viimeinen siirto: 1.Rb7-d8#! (1.Re6-d8#? eikä mustalla ole viimeistä siirtoa), jatkona 1- Kc7-c6 2.La7-b8+.

Takaisinoton 1.Rb7-d8# jälkeen nappulat muodostavat kirjaimet PO!



Ratkaisu:

a) 1.f4 g6 2.f5 Lh6 3.f6 Lg7 4.fxg7 f5  
5.e4 Sf6 6.g8L f4 7.Ld5 e6 8.e5 exd5 9.e6  
Tg8 10.e7 Kf7 11.e8T Tg7 12.Te6 Df8 13.Tc6  
bxc6 14.Dh5 La6 15.Le2 Lc4 16.Ld1 Lb3  
17.axb3 f3 18.Ta6 f2+ 19.Ke2 f1S 20.Tb6  
Sg3+ 21.hxg3 a5 22.Th4 a4 23.Tc4 a3 24.d4  
a2 25.Sd2 a1D 26.Sdf3 Da5 27.Ld2 Dc3  
28.bxc3

b) 1.- gxh5 2.g4 Tg6 3.g5 Th6 4.g6+ Ke6  
5.g7 h4 6.g8T h3 7.Tg4 h2 8.Te4+ dxe4 9.g4  
h1D 10.g5 Kf5 11.g6 c5 12.Lg5 Sc6 13.Kd2  
e3+ 14.Kc1 e2 15.Ta6 e1S 16.Ta1 Sd3+  
17.cxd3 Sa5 18.Se1 Db7 19.g7 Db4 20.g8L  
Dg7 21.Ld5 Sg8 22.Lc6 dxc6 23.cxb4

c) 1.- Th2 2.Lf6 Dg2 3.Ta4 Da2 4.Tc2 c4  
5.Lf3 c3 6.Te2 c2 7.Kd2 c1T+ 8.Ke3 Tc5 9.b5  
Te5+ 10.dxe5 c5 11.b6 c4 12.b7 c3 13.b8D c2  
14.De8 c1T 15.Dg6+ hxg6 16.Th4 Te8 17.La8  
Tc4 18.Sgf3 Te4+ 19.dxe4+

d) 1.- Ke6 2.b4 g5 3.b5 g4 4.b6 g3 5.b7  
g2 6.Kf2 g1L+ 7.Kf1 Lc5 8.Tg2 Ld6 9.exd6  
c5 10.Ld4 c4 11.e5 c3 12.Te4 c2 13.Sh4 c1L  
14.Sc2 Lg5 15.Le3 Lf6 16.exf6+ Kd7 17.f7  
Kd8

e) 1.d7 Th3 2.dxe8L Tg3 3.Lc6 Sxc6  
4.b8L Da5 5.Le5 Sxe5 6.f8L Sf3 6.Lh6 Sxh6

’Mit Hilfe von vier Zwischenstationen wird das 16-fache Ceriani-Frolkin-Thema dargestellt. Auch die Umsetzung dieser hochoriginellen Idee verdient grosse Anerkennung. Ich kann allerdings nur schwer einschätzen, wie viel einfacher die Darstellung pro Zwischenstation wird. Auf jeden Fall wird im Vergleich zu herkömmlichen Aufgaben mit nur einer Diagrammstellung mit anderen Mitteln gekämpft, weshalb ich mich für eine spezielle Auszeichnung entschieden habe.’

Tuomari: S. Baier, *Die Schwalbe* Heft 308, huhtikuu 2021

Mielestäni hyvässä Shakki960-johtopelissä oleellinen osa ratkaisua on alkuaseman löytäminen. Olenkin antanut näille

tehtävälle moton kysymyksen muodossa: miksi paljastaa johtopelin alkuasema, jos se voidaan antaa ratkaisijan selvitettäväksi? Monasti tarvitaan pitkäköjö analyysijä alkuaseman löytämiseksi (ks. vaikka viimeisimmän Albumin tehtävä H81), niin tämänkin tehtävän kohdalla. Tuomari on onnistunut kiteyttämään oleellisen lausun- toonsa, ja sitä on siteerattu jäljempänä.

Per Olin

3. main. *Die Schwalbe* 2017 (k)



JP 16.0 Shakki960 13 + 15

Verführungen: I TSLDKLTS dann 1.g4 h5 2.Tg3 hxg4 3.Th3 g3 4.c4 g2 5.Sc3 g1D 6.Sd5 Dg3 7.Tb1 Dc3 8.Db3 Dxb2 9.Dg3 Df6 usw. aber Weiss brauch 18 Züge, II STLDKDLTS dann 1.g4 f6 2.Tg3 Df7 3.Td3 Ke8 4.Td6 cxd6 5.b3 Dxb3 6.g5 Sf7 7.g6 Sc7 8.gxh7 Sa6 9.h8T usw. aber Weiss braucht 19 Züge

Lösung: STLDKDLTS dann 1.g4 f6 2.g5 Sf7 3.g6 Sh6 4.gxh7 Dg6 5.h8S Ke8 6.Sf7 Th8 7.Sd6+ cxd6 8.Tg3 Sc7 9.Lg2 Sa6 10.Dg1 Dxc2+ 11.Ke1 Dxb2 12.Sc2 Db6 13.La3 Dd8 14.Tb6 Ta8 15.Sb4 Sb8 16.Ta6 Sg8.

’Hoffentlich bleibt diese Korrektur einer älteren Aufgabe korrekt. Ich empfind sie auszeichnungswürdig - und zwar wegen der Idee, die normale Partieangangsstellung vorzugaukeln, in Wahrheit aber drei Platzwechsel einzubauen. Diese sind wegen der nicht von vornherein determinierten An-

fangsstellung ähnlich Paradox wie Platzwechsel gleicher Steine in orthodoxen Beweispartien. Die Idee ist ebenfalls originell, jedoch nicht so komplex wie die der anderen Beweispartien, weshalb ich ei Lob für angemessen.'

Tuomari: S. Baier, *Die Schwalbe* Heft 308, April 2021

Kuten monasti tapana, retrotuomio jaettu kahteen osaan; 'Beweispartien' ja 'Klassische Retros und Rückzüge'.

Per Olin

2. kum. *Die Schwalbe* 2018 (k)

A



Johtopeli

a) alkuasemasta A:han 13.5 siirrossa

a) 1.e4 a5 2.Df3 Sa6 3.Df6 exf6 4.e5 Ke7 5.e6 Kd6 6.e7 Ke5 7.e8D De7 8.Dxc8 De6 9.Db8 Ld6 10.Da7 Se7 11.Db6 Thb8 12.Db5+ Kf4+ 13.De2 Le5 14.Dd1

b) 1.- Dh3 2.gxh3 b5 3.Lg2 Tb6 4.Lb7 d5 5.Se2+ Ke4 6.Tg1 g5 7.Tg3 g4 8.Tc3 g3 9.Sa3 g2 10.Sg3+ Kd4 11.Df3 g1D+ 12.Ke2 Dxc1 13.Sc4 Db1 14.a3 Da2 15.Th1 Db3 16.Kf1 Db4 17.Kg1 Dd6 18.Sf1 De6

'In a) wandert die weiße Pronkin-Dame weit, in b) die schwarze Umwandlungsdame - und wahrscheinlich darf man sogar auch im schwarzen Fall von Pronkin sprechen, denn das 'Partieausgangfeld' der schwarzen Dame in b) ist ja das Feld e6. Eine witzige, originelle Nutzung der A->B-Forderung.'

Tuomari: H. Gruber, *Die Schwalbe* Heft 310, elokuu 2021.

Toisessa Shakki960-tehtävässä ratkaisuna ei ole laatijan pitkä versio vaan tuomion lyhytversio. Tuomio oli jaettu kahteen

B



b) A:sta B:hen 17.5 siirrossa; musta alkaa

ryhmään, 'Retros Award' ja 'Proof Games Award'

Per Olin

3.-4. palkinto *StrateGems* 2018



JP 15.0 Shakki960 14+16

'The solution consists of finding the Chess 960 initial game array and the play leading to the diagram position. Try 1: From the standard initial game array, Chess 960 IGA (a-h) RSBQKBSR, White needs 16 moves to reach the diagram position. The number of

Queen moves needs to be cut down to 2 by placing the Queen on e1 or g1 Try 2: From Chess 960 IGA (a-h) RSBSKBQR, the position of the wSd1 adds one more Knight move compared to Try 1 for a total of 16 white moves. Try 3: From Chess 960 IGA (a-h) RSBKSBQR, White can reach the diagram position in 15 moves, but Black needs 16 moves. The last two tries show that the wQ must start on e1. Solution: From Chess 960 IGA (a-h) RSBKQBSR, both sides can stay within 15 moves 1.e4 Sh6 2.e5 Rg8 3.e6 fxe6 4.d4 Sf7 5.Bh6 Sh8 6.f4 Qh5 7.Sf3 Qa5 8.d5 Ke8 9.d6 cxd6 10.a4 Qd8 11.Qa5 Sa6 12.Sc3 Sc7 13.Ba6 Rb8 14.0-0 Sa8 15.Qc7 b6. A synthesis of two fold interchange of Royals (the first is in the standard initial game array at the time of finding the Chess 960 initial game array, the second is in the solution) with other interchanges of 2 pairs of black pieces.’

Tuomari D. Baibikov, *StrateGems* Vol. 24 heinä-syyskuu 2021 SG 95

Per Olin

2. kum. *Probleemblad* Retros 2017-2018



JP 14.5 Shakki960 16+16

RKRNNQBB, suomalaisin lyhennyksin TKTRRDLL ja peli 1.Nf3 g5 2.Nh4 Qh6 3.f3 Qa6 4.Qf2 Nd6 5.Qb6 Bd4 6.Be3 f6 7.Nf2 Be6 8.0-0 Bh3 9.Rfd1 Ne6 10.Kf1 Rf8 11.Ke1 0-0-0 12.g4 Bf1 13.Bg2 Rde8 14.Bh3 Bg2 15.Rac1

‘Chess960 is a very interesting ‘fairly condition’ for retros, but strictly speaking

it’s purely ‘orthodox’ according to the FIDE chess rules, since clearly defined there. If the Chess960 initial game array for a proof game must be figured out in the solution, it just combines aspects of standard proof games with classical retrograde analysis reasoning, which makes it very attractive for me. Here we have to deal mainly with the minimal number of moves to the diagram position; the proof game deal with the specific castling rules and fine clearance manoeuvres of the bishop in Southeast. I’d like to encourage you all to deal with and compose Chess960 retros!’ - Tuomari: T. Brand, *Probleemblad* Jaargang 79 Nr. 2 huhti-kesäkuu 2021.

Erittäin vaikea ratkaista, yksi ainoa ratkaisija taisi tulla lähelle. Tällä ratkaisijalla oli yksi nappula väärässä ruudussa loppuasemassa ja oli päätyntyn tähän siirtovaihtomahdollisuuksien kautta. Tuli väittävä, että tehtävä on virheellinen, mutta tiesin, että ei ole. Tarkastus Jacobi-ohjelmalla oli kestänyt vajaa 80 tuntia, nykyisin kun on constraints-mahdollisuuksia, niin menisi varmasti nopeammin. Shakki960-johtopelin ratkaisun kirjoittamistapa on lyhyimmillään melkein sama kuin perinteisen johtopelin; alkuun annetaan alkuasema, sen päälle johtopelin siirrot.

*Springarenin* kilpailuteemana oli matti paluusiirrolla. Tehtävässä matti toteutetaan kaksoisshakilla, missä molemmat shakkaavat nappulat ovat tehneet paluun.

a) 1.e3 h5 2.Dxh5 d6 3.Dd1 Th4 4.g3 Tb4 5.h4 Kd7 6.Th2 Ke6 7.Lc4+ Kf5 8.Ke2 Sc6 9.Kd3 Sd4 10.Se2 Kg4 11.e4 Kf3 Sg1#  
b) 1.- Kg4 2.Dxa7 Sc6 3.Db6 Txa2 4.Kc3 Ta8 5.Ta5 Sa7 6.Th5 g5 7.e5 Kf5 8.Lf1 Tg4 9.f4 Ke6 10.Kb4 Kd7 11.Ka5 Ke8 12.Db5+ Sc6#

‘Författaren bjuder alltid på rikt innehåll i sin specialgenre, ”konsekutiva” bevispartier. SK:s långa återvandring kan väl inte riktigt betraktas som en tematisk poäng, eftersom den så att säga stipuleras



a) alkuasemasta A:han



b) A:sta, jossa vDd1-&gt;a3, B:hen

JP 11,5 siirtoa

av diagramställningarna; huvudidén är istället att båda matt-pjäserna, vDd1 och vSg1 i A och sTa8 och sSc6 i B, har gjort switchbacks (vilket är mindre uppenbart beträffande de tunga pjäserna). Mest tillfredsställande hade det förstås varit om sS gick hela vägen tillbaka till b8.'

Tuomari: L. Werner, *Springaren* Nr 158, kesäkuu 2021

Seuraavassa kilpailuteemana oli, että eri valkean nappulat katkovat samaa mustaa linjaa.

Per Olin

3. palkinto *Springaren* talvikilpailu 2020–21

JP 12.5 Shakki960 16 + 16

Tuomari osuu oikeaan lausunnonsaan, et-

tä Shakki960 on valittu käytännön syistä; näin tehty kun ei vain onnistunut normaalisti alkuasemasta. Tämä on täysin linjassa espanjalaisessa *Problemas*-lehdessä alkuvuodesta 2021 julkaistun kirjoitukseni kanssa: perinteinen johtopelin alkuasema ei voi olla ihanteellisin kaikkia johtopeli-ideoita ajatellen.

Problemet har två separata delar (härlledning av partiutgångsställningen respektive fast-ställande av bevisparti), där bara den andra har med det ställda temat att göra. Den är i gengäld mycket tydlig; tre olika vita pjäser avskär i tur och ordning den svarta linjen a5-e1. Av de tre är Tb3-b4 rent motiverad: eftersom Tb3 ska till b6 så är mellanlandningen på b4 bara motiverad av att linjen måste stängas. Sb1-c3 är motiverad som ett rent urval: Sb1 ska till b5, och vägen över a3 utesluts bara pga att linjen måste stängas. Lc1-d2 är däremot orent motiverad, eftersom L måste till d2 oavsett stängning av temalinjen. Det är en viktig poäng att vit inte kan stänga temalinjen en gång för alla genom 4.Ld2 eller 4.Sc3, båda försöken faller på att sT måste passera över c3 och d2 på sin väg mot f2. Denna sekventiella framställning av temat är värd en hög placering. Jag har inte givit särskilt många

pluspöäng för den inledande relativt enkla analysen; den uppfattar jag snarast som en teknisk lösning för att få till ett entydigt bevisparti. Analys av partiutgångsställningen: Lf8 visar att Lg4 startade på f1. 12 av vits 13 drag är direkt synliga (D=1, T=3, L=1+2, S=2, B=3). Svarts 12 drag är direkt synliga: Sa8+Sb8 har inte flyttat eftersom det skulle kräva två drag vilket svart inte har tid till; då kan sK inte börja på c8 eftersom den ska ett sT till vänster; Tf2 måste ha kommit in en krokig väg via d3-d2-f2; alltså K=1, D=2, T=6, L=1, B=2. Th8 har därmed inte heller flyttat. Så utgångsställningen är från vänster SSxxxLxT, med KDTL någonstans på linjerna cdeg. sKd8 (med Tc8) kräver två K-drag och går därför inte. Alltså har sK börjat på e8 och rockerat sig till c8. sDd8 skulle behöva tre drag till a5; alltså började sD på g8, sT på d8, och sL på c8. Utgångsställningen var alltså SSL-TKLDT

Bevisparti 1.d4 f6 2.Td3 Dd5 3.Tb3 Da5+ 4.Tb4 d5 5.e4 Le6 6.Le2 0-0-0 (Kc8,Td8) 7.Lg4 Td6 8.f3 Tc6 9.De3 Tc3 10.Tb6 Td3+ 11.Sc3 Td2 12.Sb5 Tf2+ 13.Ld2' -

Tuomari: K. Widlert, *Springaren* Nr 158, kesäkuu 2021.

## Kaksi Niemelää

Syyskuun lopussa eräällä Facebookin tehtävähakkikanavalla esiteltiin suomalaista kolmisiirtoistaidetta. Kohteena oli Aki R. Niemelän *Aamulehdessä* vuonna 1979 julkaistu tehtävä, jota kuitenkin väitettiin – yacpdb-tietokannan esittämän perusteella – Ilmari Niemelän laatimaksi. Koska myös PDB-tietokannassa nämä kaksi laatijaa ovat toisinaan sekoittuneet, lienee aiheellista kerrata tosiasiat.

Shakkimestari Ilmari Niemelä (1907–1975) oli Suomen huippupelaajia 1940-luvun lopulta 1960-luvun lopulle. Hän edusti

Ja tuore elokuun lopussa tullut lehti sisälsi vielä yhden menestyksen:

Per Olin

1. kum. *Phénix* 2019



PG 19.5

14+16

1.e4 Sh6 2.Bb5 Sf5 3.Bc6 dxc6 4.e5 Qd3 5.e6 Qa6 6.d3 h6 7.Bg5 Rh7 8.Bf6 exf6 9.Qd2 Bd6 10.Qc3 Kf8 11.e7+ Kg8 12.e8B Be6 13.Bd7 Bc4 14.Be6 Sd7 15.Bd5 Re8+ 16.Be4 Re5 17.Sd2 Rb5 18.Bf3 Rb6 19.Be2 Bb5 20.Bf1.

'Le Fou Pronkin effectue un zigzag en sept mouvements qui comprend un arrêt (Bd5-è4-f3), parce qu'un échec par la Tout doit être parè (donc ce n'est pas un mouvement de tempo). Un problème pittoresque.'

Tuomari: H. Gruber *Phénix* 314 tammi-kuu 2021

Suomea kansojen kisoissa – ns. shakki-olympialaisissa – seitsemän kertaa vuosien 1950 ja 1966 välillä. Hänellä ei ilmeisesti ollut erityistä hinkua tehtävien laadintaan. Ainoa tiedossani oleva hänen laatimansa tehtävä on vuodelta 1933. On kiinnostavaa, että se on apumatti.

Sanomalehti *Ajan Suunnan* shakkipalstaa toimitti Pentti Sola, apumattien ja satushakin ystävä. Hieman myöhemmässä palstassaan (6.5.1933) Sola kirjoittaa ”osakunnissa, varsinkin Eteläsuomalaisessa, aikanaan vallinneesta apumatin laadinta-

muodista” ja viittaa Niemelänkin tehtävän olleen seurausta tästä muodista. Wikipedia-artikkelin mukaan varatuomariksi valmistunut Niemelä suoritti ylemmän oikeustutkinnon 1939. Voisimme hyvin spekuloida hänen opiskelleen juuri 1930-luvun alussa ja lukeutuneen Eteläsuomalaisen osakunnan jäseniin.

*Ajan Suunta* muuten löytyy Kansalliskirjaston nettipalvelusta digitoituna vuoden 1939 loppuun asti. Lehtihän jatkoi ilmestymistään vuoteen 1944.

Jos joku lukijoistamme tietää muita Ilmari Niemelän julkaistuja tehtäviä, ilmoitakoon siitä tai niistä lehden toimitukselle. Mutta tietokannoista löytyvät, vuoden 1935 jälkeen julkaistut ”Niemelät” mitä todennäköisimmin kuuluvat Aki R. Niemelän (1909–2000) tuotantoon.

*Suomen Tehtäväniekat* -lehden numerossa 1/2000 on saman vuoden tammikuussa kuolleen Aki R:n laaja nekrologi kirjoittajanaan Kauko Virtanen, Aki R:n ystävä ja laatijakumppani. Jutussa kerro-

taan nuoremman Niemelän julkaisseen esikoistehtävänsä 1935, mutta alkaneen tauon jälkeen laadinnan uudelleen vasta 1954.

Kauko oli muun muassa *Keskisuomalaisen* shakkipalstan toimittaja 1960-luvulla ja vastaavassa roolissa *Suomen Kuvalehdessä* 1970-luvulla; tuottelias laatija sai näissä lehdissä runsaasti palstatilaa. Alussa mainitsemani Aki R:n ”Ilmari”-tehtävä on yksi nekrologissa esitellyistä viidestä tehtävästä.

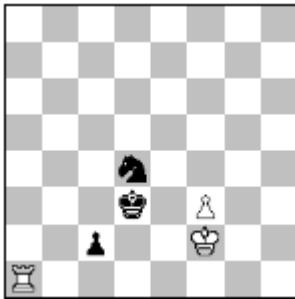
Nekrologin mukaan Aki R:n matti-tehtävätuotanto jäi vähäiseksi, kun apu- ja itsematit ja sittemmin sarjasiirtoiset kiinnostivat enemmän. Myöhempinä vuosina heräsi laatijan kiinnostus myös kirke-tehtäviin.

Näytetehtäväksi nuoremmalta Niemelältä valitsin teemaltaan yhtenäisen apumatin, jonka julkaisuvuoden PDB-tietokanta väittää olevan 1965. Oikein on 20 vuotta myöhempi ajankohta. Vuonna 1965 ei *Suomen Shakki* edes ilmestynyt.

Voisin vielä hetken pohtia syitä kahden

### Ilmari Niemelä

52 *Ajan Suunta* 30.3.1933



a#3

3+3

1.c1L Ke1 2.Lf4 Tc1 3.Ke3 Tc3#.

Ajan tyylin mukainen kevyt tehtävä, jossa toki on pointtinsa: duaalinvälttö (1.c1D?), seuraa-johtajaa-siirto c1:een ja lopussa ihannematti. PDB:ssä on annettu väärä päivämäärä, 25.3. Syy voi olla jossakussa varhaisessa suomalaistoimittajassa...

### Aki R. Niemelä

1591 *Suomen Shakki* tammikuu 1985



a#2

2.1...

5+7

1.Tb5 Rxd5 2.Txd5+ Dxd5# ja 1.Txa7 Rc6 2.dxc6 Dxa7#.

Sekä vR että mT uhrautuvat molemmissa ratkaisuisissa; mallimatit.

laatijan sekaannukselle. Ilmarin etunimet olivat Aarne Ilmari, vaikka hän ilmeisesti ei tuota Aarnea käyttänytkään. Kun vahvan pelaajan nimi löytyy pelitietokannoista, ulkomaisen toimittajan on helppo ajatella Akin olevan lyhenne (tai lempinimi) Aarnesta, kuten vaikkapa alankomaalaiset Cor, Dirk, Henk ja Wim ovat lyhenteitä nimistä Cornelis, Diederik, Hendrik ja Willem.

Lopuksi listaus virheellisistä laatijatiedoista kahdessa tietokannassa, PDB:ssä (P-alkuiset numerot) ja yacpdb:ssä (P:ttömät

numerot). Tämän lehden ilmestyessä nämä virheet on jo saatettu korjata. Seuraavat tehtävät eivät siis ole Ilmarin vaan Aki R:n tuotantoa.

P1130862 & 142187, *Suomen Kuvalehti*, 17.12.1976

P1148124 & 143123, *Aamulehti*, 10.3.1979

P1152110 & 140966, *Aamulehti*, 1974

P1291807, *Thema Danicum*, huhtikuu 1981

Henry Tanner

## Springarenin kesäkilpailu 2021

Länsinaapurin tehtävälehdessä julistetaan tämän vuoden kesäkilpailu. Kilpailuun voivat osallistua millaiset tehtävät tahansa, joissa kaksosmuoto saadaan kääntämällä lautaa 180 astetta. Muut laudan käännöt ovat myös mahdollisia kaksosten muodostamiselle, mutta muilla keinoin kaksosia ei saa tehdä.

Tehtävät viimeistään 1.1.2022 luottamusmies Rolf Uppströmille: rolf.uppstrom@springaren.se tai maapostilla osoitteeseen Godhemsgatan 24c, SE-41468 Göteborg, Sweden. Tuomari on Kenneth Solja.

Esimerkki:



2# b) laudan kääntö 180 astetta 3+4

a) 1.La6!; b) 1.Ld5!

## FIDE-albumipisteet vuosilta 1914–2018

WFCC:n eli kansainvälisen tehtäväjärjestön verkkosivulla <https://www.wfcc.ch/fide-albums/fa1618sl/points1618/> on julkaistu tuoreet FIDE-albumipisteet, mukana siis pisteet albumista 2016–2018. Sen valintaprosessi on ohitse, mutta itse teos ei ole vielä ilmestynyt.

Listassa on paljon tutkittavaa, kannattaa tutustua!

Sadan eniten pisteitä keränneen joukossa ovat suomalaiset laadinnan suurmes-tarit Unto Heinonen ja Matti Myllyniemi. Heinosella on pisteitä 147,50 ja sijoitus 23., sijalla 99 olevalla Myllyniemellä pisteitä on 70,33.

Eniten albumipisteitä on seuraavilla laatijoilla:

1	Petko Petkov	503,75
2	Michel Caillaud	395,65
3	Mihail Marandjuk	346,73
4	Živko Janevski	267,83
5	Hans Peter Rehm	263,77
6	Aleksandr Kuzovkov	249,17
7	Fadil Aburahmanović	248,66
8	Jakov Vladimirov	232,50
9	Viktor Tšepižnyi	230,00
10	Valentin Rudenko (†)	229,08
11	Andrei Selivanov	225,33
12	Oleg Pervakov	217,64

## Excelsior III

Tehtävässä 65 tulee vastaan uusi nimi, joka ei pyrikään pien- vaan suurkorotuksiin: **1.f1D** Kd2 2.Df7 e4 3.Dd5+ exd5 4.a1D d6 5.Da6 d7 6.Dc8 dxc8D#, eli lyhyesti merkittynä ddD-korotukset. Ei niin helppoa tämäkään!

Ja tarvittaessa onnistui myös AUW+! (tehtävä 66): **1.f1R** Kg1 2.Rg3 hgx3 3.c1L g4 4.Lh6 g5 5.e1L gxh6 6.b1T h7 7.Tb3 h8D 8.Lb4 Da1#. Nyt taisin rikkoo pariakin aiemmin antamaani lupaus, mutta tämä tehtävä saattaa olla ennätys.

Tehtävä 67 tulee pienenä kevennyksenä: **1.f1L** e4 2.h1T e5 3.Th6 e6 4.Lc4 e7 5.Lg8 exf8R#.

Tehtävä 68 lienee myös ennätys: 1.f1R Ke7 2.Rg3 hgx3 3.e1R g4 4.Le2 g5 5.d1L g6 6.Lh6 g7 7.c1R gxf8D 8.Dg6 Dxb8 9.b1L Dxe5#. Viisi pienkorotusta ja mD:n piilotus g6:een!

Korotusjuhlat jatkuvat tehtävässä 69: 1.a2 b5 2.a1R b6 3.Rb3 axb3 4.c2 b4 5.c1R b5 6.Rd3 exd3 7.e2 d4 8.Kc4 d5 9.e1R d6 10.Rxg2 Kxg2 11.h1T Kf3 12.Th7 Ke4 13.Te7 dxe7 14.Kc5 e8D 15.Kd6 Df8#. Tällä kertaa rrrrD-korotukset. Kuin varkain vs:t

hiipivät takomaan mK:lle mattihäkin.

Seuraavassa törmäämme taas ”Neukommin ideaan”, eli korottunut musta upseeri auttaa valkeaa excelsior-korottunutta upseeria tekemään matin (tehtävä 70):

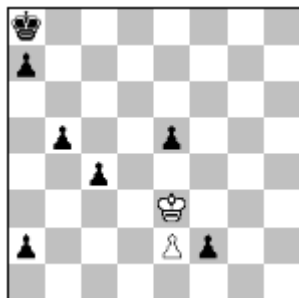
**1.Rh3** gxh3 2.g4 h4 3.g3 h5 4.g2 h6 5.g1L h7 6.Lh2 h8R 7.Lc7 Rf7 8.La5 Rd6 9.Lb4 Rb5 10.Lxa3 Rxa3#.

Tehtävän 71 laatija oli tunnetumpi ortodoksitehtävien laatijana. Taipuu se apumattikin sieviksi mattikuviksi: a) **1.b5** Kg5 2.b4 Kf4 3.b3 Ke3 4.b2 Kd2 5.b1L Kc1 6.La2 Rc2#; b) **1.b6** Kf7 2.b5 Ke6 3.b4 Kd5 4.b3 Kc4 5.b2 Kb3 6.b1R Rc2#. Korotuksenvaihto ja viivästynyt ja tavallinen excelsior!

Olemme tavanneet tehtävän 72 laatijan jo useaan otteeseen. Mitähän nyt: **1.g5** d4 2.g4 d5 3.g3 fxg3 4.f2 g4 5.f1L g5 6.Lh3 g6 7.Le6 dxe6 8.d5 e7 9.d4 e8R 10.d3 Rf6 11.gxf6 g7 12.f5 g8D 13.f4 Dg2 14.f3 Dxc2 15.Db1#. Korottuneet upseerit vapauttavat korottuvat sotilaita vastustajan sotilaiden blokkauksista.

Sitten Euroopan taivaalle alkoikin kertyä tummia pilviä, mikä sai ihmiset harrastuksista riippumatta keskittymään elämi-

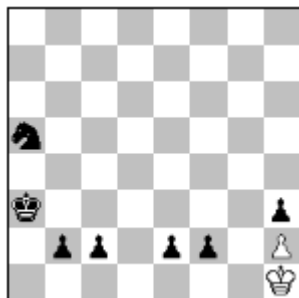
65) Donald H. Hersom  
British Chess Federation, 21.  
turnaus 1936



a#6

2+7

66) Donald H. Hersom  
2514. *The Fairy Chess Review*  
12/1936



a#8

2+7

67) P. J. G. Stuiver &  
Abraham Meurs  
2. main. British Chess Federation,  
21. turnaus 1936



a#5

3+4

68) Donald H. Hersom

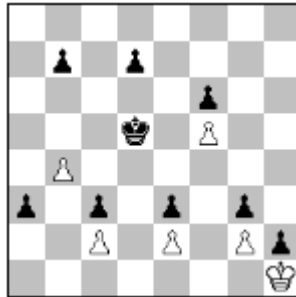
1. palk. British Chess Federation, 24. turnaus 1937  
versio: Zdravko Maslar, *The Problemist*, marraskuu 1985



a#9

2+15

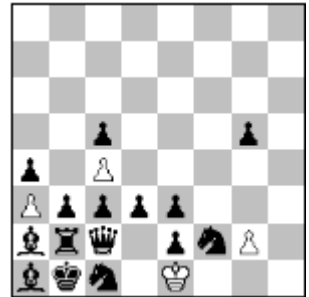
69) Donald H. Hersom  
2889. *The Fairy Chess Review*  
10/1937



a#15

6+9

70) Julius R. Neukomm  
4940. *Tijdschrift van den NSB*  
1/1938



a#10

4+15

sen kannalta oleellisempiin asioihin. Tehtävien luominen ja julkaiseminen ei loppunut, mutta pienehkö notkahdus ta-  
pahtui kummassakin.

Tehtävän 73 teemaa tietokanta yacpdb luonnehtii sa-  
noin ”allsacrifice”. ’Uhraus’-nimitys on jostain näkökul-  
masta perusteltu, mutta apumatissa käyttäisin mieluum-  
min nimitystä ’*kaikensyöttö*’. En ihmettelisi, jos joku keksisi  
äkkiä paremmankin nimityksen. No, näin se menee: **1.Lc3**  
**bxc3 2.Rd4+ cxd4 3.Te5+ dxe5 4.Tf6+ exf6 5.Rg7+ fxg7**  
**6.Dh8 gxh8#**. Niin, ja tietysti *viistoriviexcelsior*.

Tehtävä 74 on enemmän linjassa laatijan myöhemmän  
tuotannon kanssa: minimaali-miniatyry ja oikeaoppinen  
mattitehtävä: **1.Td1! Kc3 2.e4 Kc2 3.Td7 Kc3 4.e5 Kc4 5.e6**  
**Kc5 6.e7 Kc6 7.e8D Kc5 8.Dc8+ Kb4 9.Tb7+ Ka3 10.Da8#**.

71) Zdeněk Mach

5342. *Die Schwalbe* 8/1938



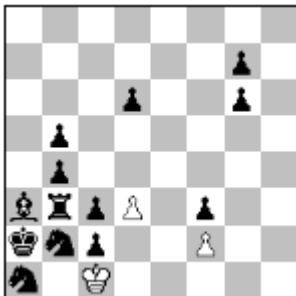
a#6

b) vKh6→g8

2+2

72) Donald H. Hersom

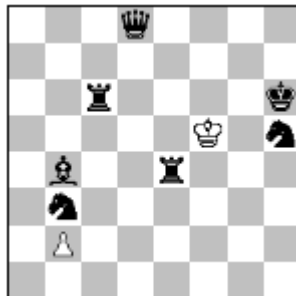
4244. *The Fairy Chess Review*  
11/1939



a#15

3+13

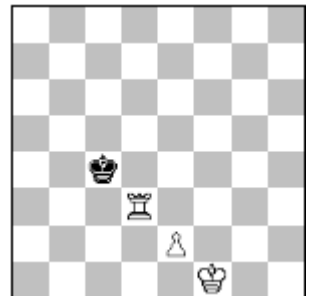
73) Werner Speckmann  
6054. *Die Schwalbe* 1/1940



a#6

2+7

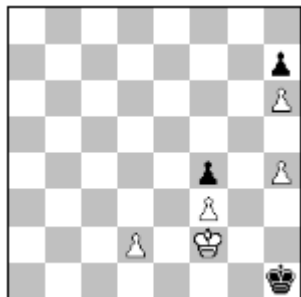
74) Werner Speckmann  
6080. *Die Schwalbe* 2/1940



10#

3+1

75) R. Besso  
4561. *The Fairy Chess Review*  
8/1940



a#6

5+3

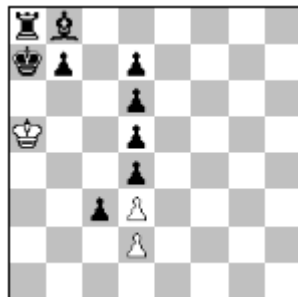
76) Béla von Várady  
v., *A sakkjátszmától a  
feladványig*, 1941



a#5

3+9

77) Aurél M. Kárpáti  
v., *Rakéta* 8/1941



a#6

3+9

78) Imre Telkes  
1. palk. *Magyar Sakkvilág*  
1942  
v. Vladimir Birek



a#26½

vK+!

10+12

79) Hermann Stapff  
4. main. *Die Schwalbe* 1942



6#

pisinsiiirtoinen

3+13

Tehtävässä 75 mK tekee tärkeän sivuosan: ruudunraivaus ja paluu: **1.Kh2** d4 2.Kh3 d5 3.Kxh4 d6 4.Kh3 d7 5.Kh2 d8D 6.Kh1 Dh4#

Näissä excelsior-apumateissa harvemmin herkutellaan suurilla yllätyksillä tai strategisilla hienouksilla. Ehkä tehtävä 76 paikkaa tätä puutetta: **1.Txh5** d4 2.Rh8 dxe5 3.Kg6+ e6 4.Td5 e7 5.Kh7 exf8R#. VL:n lyönti, shakkialtistus, katkopäästö ja R-korotusmatti.

Tehtävässä 77 mattiasema on jo oikeastaan valmiina, mutta ms:n täytyy käydä häviämässä tempo (vrt. tehtävä 64, TN 1/2021): **1.b5** dxc3 2.b4 c4 3.b3 c5 4.b2 c6 5.b1T c7 6.Tb7 c8R#.

Tehtävä 78 piteni uudessa muodossaan vielä 2,5 siirtoa: **1.- Kd1** 2.Lg1 e5 3.Lf2 e6 4.Lxe1 Kxe1 5.Ka6...15.Kd4 Kd1 16.Kxc5 Ke1 17.Kxc6 c5 18.Kxc5 Kd1 19.Kd4 Ke1 20.c5...23.c2+ Ke1 24.c1R Rxa3 25.Rxe2+ Kxe2 26.Td1 Kxd1 27.Kc3 Rb5#. Sievä mallimatti. Muuten aika epäortodoksista: vK on alkuaemassa shakissa, mustalla korotuslähetti, joka on syntynyt gl:ssä, mutta tällaiset tempot ovat kaikissa tehtävälajeissa sallittuja, kun pyritään ennätyksiin. Itse ennätyskin kyllä rikkoo yhtä tehtäväshakin perusprinsiippiä vastaan, sillä ihannehan on, että mattiin pyritään mahdollisimman pienellä siirtoluvulla, mutta ennätykset ovat ihan oma taiteenlajinsa. Tämäkin tehtävä löysi tiensä Fide-albumiin! Version on laatinut muuten aika tuntematon jugoslaviaalaislaattija.

Tehtävässä 79 lisäehto ”pisinsiiirtoinen” panee mustan pelin aivan sekaisin, ja Loydin alunperin apumattiin liittäminen juopuneista nunnista sopisi paremmin tämän lisäehdon yhteyteen, mutta sitä ei kai tuolloin vielä ollut keksitty: **1.c3!** Txd4+ 2.cxd4 Lf4 3.d5 Lc7 4.d6 Th8 5.d7 Tc8 6.dxc8R#.

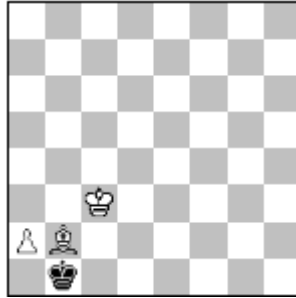
80) T. R. Dawson & John A. Lewis, 5361. *The Fairy Chess Review* 12/1942



a#6

2+12

81) Karl Fabel  
6546/7. *Die Schwalbe* 1/1942

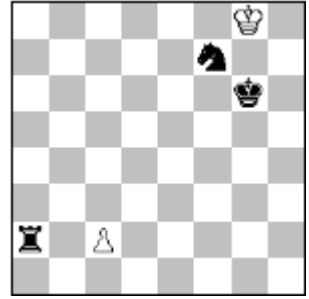


7#

3+1

a (6547): kuvio  
b (6546): vsa2→g2

82) Julio Peris Pardo  
*El Ajedrez Español* 8/1942



i#6

2+3

pisinsiirtoinen

Tehtävän **80** teema löytynee mR:n siirroista eli ”nurkasta nurkkaan”. Ratsulla näyttää olevan maaginen voima vetää perässään excelsior-sotilas korotusruudulle: **1.Rb3** c3 2.Rc5 cxd4 3.Rd7 d5 4.Rf8 dxe6 5.Rg6 exf7 6.Rh8 f8R#.

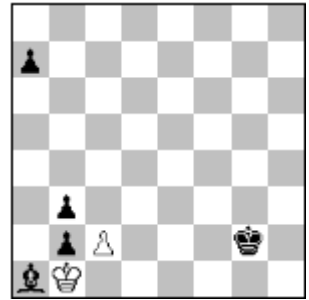
Tehtävä **81** ilmestyi *Die Schwalbessa* kahtena peräkkäin numeroituna tehtävänä, mutta nykyään ne todennäköisesti julkaistaisiin yhtenä kaksostehtävänä: a) **1.a3!** Ka2 2.a4 Kb1 3.a5 Ka2 4.a6 Kb1 5.a7 Ka2 6.a8D,T+ Kb1 7.D,Ta1#; b) **1.g4!** Ka2 2.g5 Kb1 3.g6 Ka2 4.g7 Kb1 5.g8T! Ka2 6.Ta8+ Kb1 7.Ta1#. A-muodossa valkean on jaettava s:n kaksoisaskel kahtia välttääkseen patin, b-muodossa saman asian ajaa pienkorotus. A:n korotusduaali on tietysti puute.

Tehtävässä **82** espanjalaislaatiija käyttäa pisinsiirtoisehtoa. MT joutuu siirtymään kriittisesti, minkä jälkeen korottunut vs palaa lähtöruudulleen. Siis klassista hiirenloukkuteemaa ”satumaailmassa”:

**1.c4!** Th2 2.c5 Ta2 3.c6 Th2 4.c7 Ta2 5.c8T Th2 6.Tc2! Th8#. Niin, ja tietysti pienkorotus nyanssina.

PDB:n perusteella en ollut ihan satavarma, kysyttiinkö tehtävässä **83** alun perin lyhintä tietä itsemattiin, mutta tässä se nyt kuitenkin on: **1.c4!**...Kc6 5.c8D+ Kd5 6.Df5+ Kd6 7.Dg5 Ke6 8.Dh5 Kd7

83) Valerian Onițiu  
*Die Schwalbe* 2–3/1943



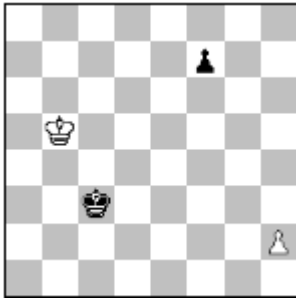
i#27

2+5

9.Dd5+ Kc8 10.Dc6+ Kd8 11.Dd6+ Ke8 12.De6+ Kd8 13.Df7 a6 14.Dg7 Ke8 15.Dh7 Kd8 16.Df7 a5 17.Dg7 Ke8 18.Dh7 Kd8 19.Df7 a4 20.Dg7 Ke8 21.Dc7 Kf8 22.Dd7 a3 23.De6 Kg7 24.Df5 Kh6 25.Dg4 Kh7 26.Dg5 Kh8 27.Dg6 a2#. Romaniaalaislaatiijan ”manuaalisesti” suorittaman analyysin ovat varmaan modernit sähköaivot sittemmin vahvistaneet.

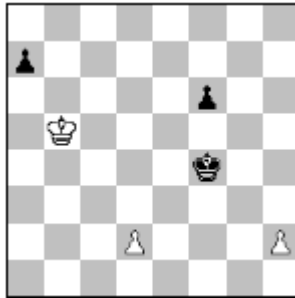
Sitten 1800-luvun eivät pohjoisamerikkalaiset olleet liiemmälti lopputehtävätaidetta rikastuttaneet. Buchwaldinkin amerikkalaisuus vaihtui jossakin vaiheessa brittiläisyydeksi, mutta tehtävä **84** on joka tapauksessa opettavainen sotilasloppupeli, ja hyvä esimerkki molemminpuolisesta ex-

84) Julius Buchwald  
569. *British Chess Magazine*  
5/1943



+ 2+2

85) Zdeněk Jelínek  
2. kum. *Šach* 1944



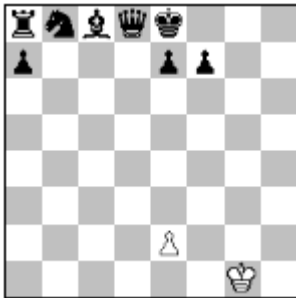
+ 3+3

86) Charles E. Kemp  
*The Problemist* 1944



a#5 2+10

87) Charles E. Kemp  
*The Problemist* 5/1944



a#5 0.1.1... 2+8

celsiorista. MK on kyllä lähempänä K-sivustaa, mutta vs on kauempana kuninkaasta... **1.Kc5!** Kd3 2.Kd5 f6 3.h4 Ke3 4.h5 f5 5.h6 f4 6.h7 f3 7.h8D f2 8.De5+! (ainoa voittosiirto) Kd2 9.Dh2 Ke1 10.Kd[e]4 f1D 11.Ke3 +-. (Jos 8.Dh1? Ke2 9.Dh2 niin Kf3! on tasapeli.).

Lopputehtävän **85** laatija saattaa olla hiukan tuntemattomampi kuin Buchwald, mutta esittää silti mestarillisesti oman tulkintansa niin excelsiorista kuin sitä seuraavasta lyhyestä D-loppupelistäkin: **1.d4!** Ke4 2.Kc5 a5 3.h4 f5 (3.- a4 4.Kb4 f5 5.h5 f4 6.h6 f3 7.h7 f2 8.h8D f1D 8.De5+ Kd3 9.Db5+) 4.h5 f4 5.h6 f3 6.h7 f2 7.h8D f1D 8.De8+! Kd3 (8.- Kf3 9.Df7+ Ke2 10.Dxf1+) 10.Db5+; 1.- f5 2.d5 Ke5 3.Kc5! f4 4.d6 f3 5.d7 f2 6.d8D (T-korotuskin voittaa) f1D ja siirrot 7.Db8+, Dd6+, De7+ ja De8+ voittavat kaikki; siirron 1.- a5 jälkeen voittavat loppupelitetokannan mukaan sekä 2.h4 että 2.Kc4.

88) Charles E. Kemp  
v., *The Problemist* 5/1944



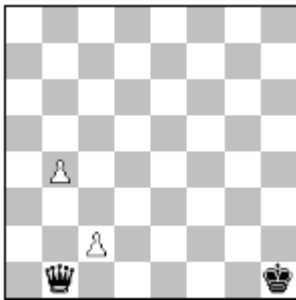
a#5 2+11

Termiä *home-base* ('kotipesä') käytetään retrotehtävissä tiukasti silloin, kun jomman kumman upseerit ovat takaisin lähtöruuduillaan tai kaikissa tehtävälajeissa löysemmin, kun osa niistä on palannut lähtöruuduilleen tai sijaitsee siellä. Tehtävässä **86** sitä käytetään lähtöasemasta: **1.Rc6** b4 2.Ra5 bxa5 3.Dd6 a6 4.Ld7 a7 5.0-0-0 a8D#. Tässä on tietysti viitsinä se, että ratkaisussa esiintyy pitkä linnoitus.

Kemp käytti suurin piirtein samaa matriisia tuottamaan saman- tai muuntyyppisiä korotusratkaisuja, kuten tehtävässä **87**: **1.- e4** 2.Dd5 exd5 3.Rc6 dxc6 4.Lb7 cxb7 5.Tc8 bxc8D#.

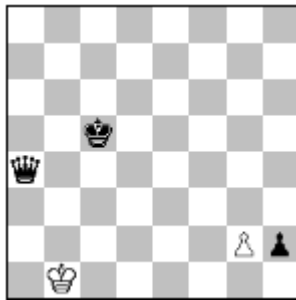
Tehtävässä **88** onkin pieni yllätys: **1.a5** b4 2.Ta6 bxa5 3.Td6 a6 4.Kd7 a7 5.Te8 axb8R#. Vai yllättääkö ratsukorotus enää ketään?

89) Bror Larsson  
Eskiltuna Kuriren 20.9.1944



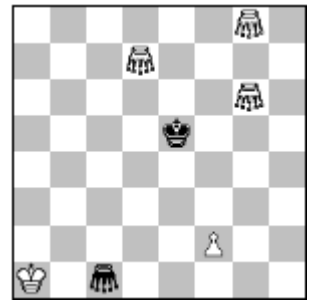
a#7 -vK! 2+2

90) Nicholas Gabor  
Chess Correspondent 1945



a#6 2+3

91) Mannis Charosh  
6619. The Fairy Chess Review  
12/1945



a#5 Hc1,d7,g6,g8 5+2

Tehtävän **89** laatija lienee ensimmäinen ruotsalainen, ja samalla hitusen omaperäisellä luomuksella. Keksiikö joku, miksi mDb1 on laudalla? **1.Kg2 c4 2.Kf3 c5 3.Ke4 c6 4.Kd5 c7 5.Kc6 b5+ 6.Kb7 b6 7.Ka8 c8D#.**

Tehtävässä **90** korottunut musta upseeri joutuu tekemään aika pitkän reissun saadakseen valkean excelsior-sotilaan korottumaan oikealle ruudulle. MD-korotus ei käy, mR veisi vielä kaemmin: **1.h1L g4 2.Ld5 g5 3.Lg8 g6 4.Lh7 gxh7 5.Kb4 h8D 6.Ka3 Db2#.**

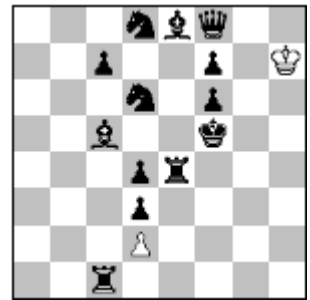
Tehtävässä **91** valkealla on kohtalainen upseeriylivoima, mutta PDB:n kommentaattori hämmästelee silti, että seuraava polku on ainoa tie ratkaisuun: **1.Kf6 f4 2.Hg5 f5 3.Kg7 f6+ 4.Kh8 f7 5.Hg7 f8H#.**

Ne heinäsiirkat...

Tehtävässä **92** on uusi tulkinta siksak-excelsiorista. Valkealla vaikuttaisi olevan kylliksi tilaa edetä korotusruudulle muutaakin tietä: **1.Tc3 dxc3 2.Ke6 cxd4 3.f5 dxc5 4.f6 cxd6 5.Kf7 dxc7 6.Te7 cxd8R#.** Ratkaisun keskellä tapahtuu ssK:n syklinen paikankvaihto – aika uutta excelsior-kontekstissa.

Elekesin tehtävä palkittiin rauhan juhlistamiseksi julistetussa laadinturnauksessa, ja niinpä mekin vedämme henkeä

92) Deszö Elekes  
Magyar Sakkvilág  
1. palk. Rauhanturnaus  
1945-6



a#6 2+13

ennen siirtymistä uuteen satsiin. Lukija lienee saanut jo jonkinmoisen käsityksen siitä, miten monivaihteisesti excelsior-teemaa voi lähestyä. Niinpä kirjoitelmani IV ja V osissa esittelenkin teeman esityksiä vain, jos niiden yhteydessä esiintyy uusia vaatimuksia tai ehtoja tai pelinvientejä tai mahdollisesti nappuloita – tai ennätyksiä. Se on paljon luvattu, sillä tarjolla olisi monenmoisia herkkuja, jotka eivät aivan täytä näitä ankaria kriteereitä. V osassa seuraa – viimeisenä mutta ei ollenkaan vähäisimpänä – katsaus excelsior-teeman suomalaisesityksiin.

## Toimituksen huomautuksia

**Tehtävä 68 (DHH)** Kuvion asemalla on pitkä historia. Alkuperäinen tehtävä ilmentyi BCF:n 24. teematurnauksen tuomiossa heinäkuussa 1937. (Teemana oli symbolinen tehtävä kuningas Yrjö VI:n kruunajaisen kunniaksi.) Tehtävä osoittautui sivuratkaisulliseksi, mutta tieto tästä tuli kilpailun järjestäjille valitusajan umpeuduttua, joten tehtävä säilytti sijoituksensa. Laatija esitti korjauksen vuotta myöhemmin BCF:n 25.–27. turnausten tuomiojulkaisussa. Se löytyy PDB-tietokannasta nrolla P0582613. Tämänkin versio oli sivuratkaisullinen. Lopulta vuonna 1985 Maslar esitti korrektein (ainakin PDB:n mukaan) version tehtävästä (nro 68). Kuukautta myöhemmin sama asema julkaistiin ”ensipainoksena” *Die Schwalbessa...* Edelleen tammikuussa 1986 Maslar julkaisi *The Problemistissa* ensipainoksena siirtoa lyhyemmän (a#8) tehtävän, nyt omissa nimissään, otsikoituna ”Hersomin mukaan”. Ratkaisu on sen verran erilainen, että versio-sanaa ei ehkä tarvitse käyttää. Tehtävä valittiin myös vuosien 1986–1988 Fide-albumiin. (Se lienee osallistunut myös *The Problemistin* pitkien apumattien vuosikilpailuun 1986, mutta siellä se ei menestynyt, ilmeisesti siksi, että se ei ollut täysin omaperäinen. Kyseisen vuosikilpailun tuomari oli – Kari Valtonen!)

**Tehtävä 76 (BvV)** Alkuperäisessä muodossa ei ollut mustaa tornia h1:ssä. Tehtävässä on tällöin sivuratkaisu. Tietokanta PDB:ssä (tehtävä nro P0510609) Adrian Sturisteanu on vuonna 2015 esittänyt tehtävän korjaamista mT:n lisäyksellä. Tiedosamme ei ole, onko joku julkaissut tämän korjauksen jo aiemmin. Unkarilaislähteissä laatijan nimi esiintyy ilman vonia.

**Tehtävä 77 (AMK)** Alkuperäisestä muodosta puuttui msd7, jolloin tehtävässä on sivuratkaisu. PDB:ssä (tehtävä nro P0559519) Klaus Funk on vuonna 2004 esittänyt korjausta +msd7.

**Tehtävä 78 (IT)** Telkesin alkuperäisen tehtävä oli 24-siirtoinen – ja korrekti. Versiossa on saatu lisää pituutta lähinnä lisäämällä vTe1 ja mLh2. Torni pitää ensin lyödä, jotta valkealle tulee siirtoja. Tiedosamme ei ole version julkaisuajasta eikä -paikkaa.

**Tehtävä 83 (VO)** Tehtävä on PDB:ssä nrolla P1188234, ja tietokannassa todetaan tehtävän olevan 27-siirtoinen; perustelua tälle ei tosin anneta. Todetaan myös, ettei valkean peli ole duaalitonta mustan parhaita jatkoja vastaan. Jos annetaan itsemttien tarkastamista varten ohjelmoidun Gustav-ohjelman ratkaista asema siirtojen 13.Df7 a6 jälkeen, niin juuri tuohon asemaan ohjelma antaa neljä (!) jatkoa, jotka kaikki johtavat mattiin 27. siirrossa – siis kuten pitääkin: 14.Da7, Db7, Dg7 ja Dh7. Lisäksi jo 6. siirrossa valkealla on kolme siirtoa, Dc3, Dc7 ja Df5+, jotka toteuttavat vaatimuksen vaaditussa siirtoluvussa. Mutta eihän laatija siis tehtävää dualittomaksi vääntänytkään.

**Tehtävä 84 (JB)** Mattitehtävät ja loputehtävät ovat kaksi eri maailmaa. Niinpä tässä ratkaisussa siirtojen 9.Dh2+ Ke1 jälkeen on kuuden siirron matti vain alkusiirrolla 10.Kd4!, jolloin mustan sinnittelevin vastaus on 10.- Ke2. Mutta koska kyseessä on loputehtävä, musta pyrkii D-korotukseen, jolloin myös 10.Ke4 voittaa. Mustan loputehtävämäinen siirto on nyt 10.- f1D (joka mattitehtävässä ansaitsisi kysymysmerkin), ja siihen valkean ainoa voittosiirto on 11.Ke3.

**Tehtävä 88 (CEK)** Alkuperäisessä tehtävässä on mse7, jolloin tehtävässä on sivuratkaisu. PDB:ssä (P0555590) annetaan Klaus Funkin korjaus (mRe7) vuodelta 2004.

**Tehtävä 89 (BL)** Kari tiedustele mDb1:n roolia. No, mK ehtii seitsemässä siirrossa a3:een, jolloin (ilman jotain estävää mustaa nappulaa) 7.- Db3#. Jos tämän estämiseen käytettäisiin esim. ratsua

(+mRb1), niin valkealla on aikaa pelata joko n.- c3 & 7.- Db4# tai n.- c4 & 7.- Db5#. Sivuratkaisujen estämiseen ei mT sovellu lainkaan, sehän pääsisi tukkimaan ruudut g1 tai h2, jolloin 6.- Dh3/Df1#. Ja mD:n täytyy olla b1:ssä; jos se on b2:ssa, käy myös 4.- b8D 7.Ka3 Da5#.

**Tehtävä 90 (NG)** Unkarilaissyntyisen laatijan alkuperäinen nimi oli Gábor Miklós (1891–1975). Whiten *A Sketchbook of American Chess Problematists* (!), osa 2, kertoo Gaborin olleen Cincinnatiin sinfoniaorkesterin viulisti.

## Jorma Pitkänen 80 JT

Lahtelaisen tehtäväniekan juhlakilpailu oli kolmessa ryhmässä kahdeksansiirtoisille tehtäville, a) matit, b) apumatit ja c) itsematit. Tehtävissä piti esiintyä vR + mR, yksi muoto, yksi ratkaisu, ei muunnelmia. Tuomarina oli juhlija, jolle tehtävät oli lähetetty merkkipäiväänsä 7.4.2021 mennessä.

Kilpailun tuomio on julkaistu päivämäärällä 26.6.2021. Yhteensä tehtäviä saapui yli 100. Täydellinen tuomio on lähetetty kaikille osallistujille. Tässä ryhmien voittotehtävät ja niiden lisäksi muutama mielenkiintoinen suomalaistehtävä.

### Jorma Paavilainen

1. palkinto

Jorma Pitkänen 80 JT/A



8#

7+10

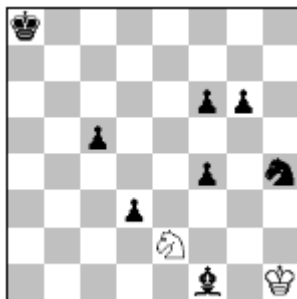
1.Re2+ Ke5 2.f4+ Ke6  
3.Rxd4+ Ke7 4.Rc6+ Ke6  
5.d4 (6.d5#) Rbc3 6.d5+  
Rxd5 7.Td6+ Rxd6 8.Rc5#

R:t aktiivisia, aloitus Re2+ ja päätös toisella R:lla Rc5#. Mielenkiintoinen keskipelivaihe. Neljän teema-R:n toiminta (2 vR + 2 mR) huipentuu neliöksi, mikä hieno päätös tehtävälle.

### Steven B. Dowd, Henry Tanner & Rolf Wiehagen

1. palkinto

Jorma Pitkänen 80 JT/B



a#8

1.Rf5 Rd4 2.Le2 Kg2 3.Lf1+  
Kf3 4.Kb8 Ke4 5.Rd6+ Kd5  
6.Lg2+ Ke6 7.La8 Kd7 8.Rb7  
Rc6#

K:t nurkissa kaukana toisistaan. Temaattiset suositukset R:t alkavat ja päättävät pelin. mL:n lyhyt palaamismanööveri. Oikea-aikainen 4.Kb8. Tapahtumarikas diagonaali. R-minimaali. Mallimatti.

### Jiří Jelínek

1. palkinto

Jorma Pitkänen 80 JT/C



i#8

11+5

1.e7 Lxb8 2.Td8+ Kc7 3.a5  
La7 4.Tc4+ Lc5 5.Rf3 g5  
6.Re4 g4 7.Rc3 gxf3 8.Re2  
fxe2#

Ensi silmäys, kuinka msg6 tekee matin. Siinä kolme temaattista R:a ovat pääosassa. Hiljaisen 1.e7:n jälkeen kiintoisat pelitapahtumat etenevät vaiheeseen, jossa loppuratkaisussa molemmat vR:t uhrautuvat 5.Rf3 7.- gxf3 ja 8.Re2 fxe2#! Erinomainen tehtäväkokonaisuus!

### Teppo Mänttä

1. kiitosmaininta

Jorma Pitkänen 80 JT/A



8#

6+7

1.Kb5 Ka7 2.Lc8 Kb8 3.Lb7  
Ka7 4.Rd4 Kb8 5.Re6 Ka7  
6.Rf8 Kb8 7.Ka6 b5 8.Rd7#  
Tuomari kiittää mm.  
kuninkaiden paluita ja hil-  
jaista peliä, eli shakkaukset  
ja lyönnit on onnistuneesti  
vältetty.

### Tarmo Palin

2. kiitosmaininta

Jorma Pitkänen 80 JT/A



8#

6+2

1.Ld1 Ke5 2.Lb3 Kf4 3.Ld5  
Ke5 4.Lxa8 Ke6 5.Lc6 Kd5  
6.Rd3+ Ke6 7.Le8 Kd5  
8.Lf7#  
Kuten tuomari toteaa,  
niin tehtävässä on mallimat-  
ti keskellä lautta ja symboli-  
sesti kahdeksan nappulaa.

### Terho Marlo

1. kunniamaininta

Jorma Pitkänen 80 JT/C



i#8

8+3

1.Rh4+ Kh2 2.Ta2+ Rb2  
3.Tc2+ Kg3 4.Ta3+ Rd3  
5.Rf5+ Rxf5 6.Re2+ Kh2  
7.Dh1+! Kxh1 8.Rg3+ Rxg3#  
Elegantti sotilaaton teh-  
vävä, jossa mK palaa lähtö-  
ruudulle.

## Paha pähkinä 90

Jotkut väittävät kaikkia kolmisiirtoisia it-  
sematteja helpoiksi... / *There are some who  
claim that all three-move selfmates are  
easy...*

### A. G. Kopnin

1. sija kv. joukkuelaadintakilp. 1962–64



i#3

11+8

Ratkaisu / *Solution to Paha pähkinä 89:*

1.Ta6! (> 2.Th6 ~ 3.Da1#)

1.- Kxc1 2.Ta1+ Kb2 3.Tc1 ~ 4.Da1#

1.- Txd2 2.Td6 La7 3.Dxa7 Kc3 4.Dd4#

2.- Kc3 3.Lxd2+ Kb2/Kc4 4.Da1/Dd5#

1.- Te2 2.Te6 La7 3.Dxa7 ~ 4.Da1#

## Tehtävällat jatkuvat

ST:n tehtävällat jatkuvat Shakkiareenalla  
Hiomotie 10. Rajoitusten ja Shakkiareenas-  
ta luopumisen uhkien nyt helpotettua ko-  
konnutaan jälleen keskiviikoinen klo 18.30  
alkaen. Loppuvuoden päivät ovat 13.10.,  
27.10., 10.11., 24.11., 8.12. ja 22.12. Ovimak-  
su on edelleen 2 €.

# Eero Bonsdorff 1921–1994

## Mielenkiintoinen asema

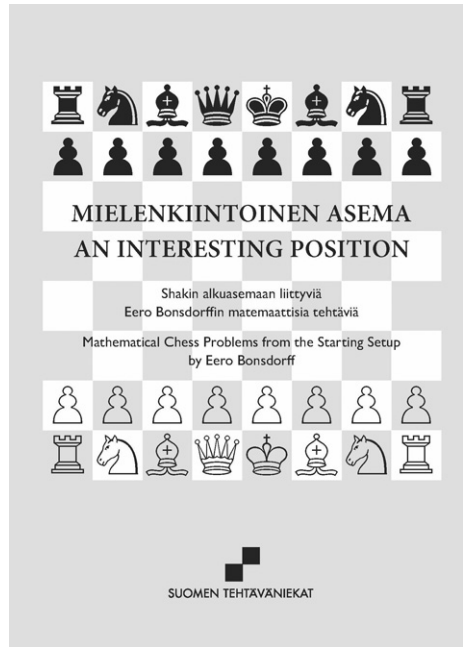
Shakkimesenaatti, ST:n kunniajäsen Eero ”Punssi” Bonsdorff syntyi 100 vuotta sitten 18.10.1921. Hänet tunnetaan erityisesti shakkimatematiikan lipunkantajana. Yhdessä Olavi Riihimaan ja saksalaisen Karl Fabelin kanssa hän oli 1960-luvun alussa vaikuttamassa tämän alan harrastuksen suureen nousuun. Lukuisat kotimaiset ja kansainväliset laadinta- ja ratkaisukilpailut sekä julkaisut tekivät alaa tunnetuksi. *Schach und Zahl* -kirja on alan perusteos.

Vuosipäivän merkeissä ilmestyy Hannu Harkolan kokoama ja toimittama 76-sivuinen kirjanen, joka sisältää 49 pelin alkuasemaan pohjautuvaa Punssin tehtävää. Teoksen valmistumista ovat auttaneet Andrew Buchanan, Jorma Hinkka, Olli Heimo, Neal Turner ja Heikki Bonsdorff, jonka taloudellinen tuki mahdollisti teoksen valmistamisen. Tekstit ovat sekä suomeksi että englanniksi.

Kirjan myyntihinta on 21 euroa (+ postikulut), tilaukset taloudenhoitajalle.

Kansitehtävän ratkaisu:

Alkuasema voi toistua kolmannen kerän mustan 4. siirrossa. Valkealla ja mus-



talla on alkuasemassa neljä eri ratsusiirtoa, samoin kolmannessa siirrossa, joten tulos on  $4^4 = 256$ .

## Syyspäivät 2021

Perinteiset ST:n syyspäivät pidettiin viimeksi marraskuussa 2019. Sen jälkeen sekä syys- että kevätpäiviä ei ole järjestetty koronapandemian vuoksi. Nyt tilanne on helpottunut niin paljon, että pääsemme jälleen syyspäiville!

Vuoden 2021 syyspäivät pidetään perinteisessä paikassa, Kokemäellä Anttilan tilalla, marraskuun ensimmäisenä viikonloppuna eli 6.–7.11.2021. Ohjelma alkaa lauantaina klo 12 ja päättyy sunnuntaina noin klo 16.

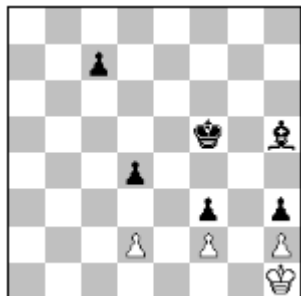
Tiedossa on ratkaisemista, pikalaadintaa, esitelmiä ja keskusteluja. Tarkempi ohjelma valmistuu myöhemmin ja lähetetään ilmoittautuneille. Täysihoito maksaa noin 75 EUR ja sisältää majoituksen, saunan, ruokailut ja kahvit. Yhteiskuljetuksiin on mahdollisuus ainakin pääkaupunkiseudulta.

Ilmoittautumiset viimeistään maanantaina 1.11.2021 yhdistyksen sihteeri Kari Karhuselle: puh. 050 4641068, kkkarhunen@luukku.com. Tervetuloa!

# Menestyneitä suomalaistehtäviä 23

## 1) Jorma Pitkänen

4. main. *Šachová skladba*  
2018



sp=33 / ser-r=33

4+6

## 2) Unto Heinonen

1.–2. kum. *StrateGems* 2018

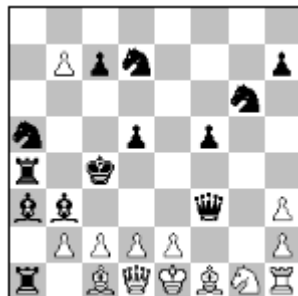


JP 23

8+15

## 3) Unto Heinonen

1.–2. kum. *StrateGems* 2018



JP 28.5

13+13

### 1) Jorma Pitkänen

1.Kg1 2.Kf1 3.Ke1 4.Kd1 5.Kc2 6.Kd3  
7.Kxd4 8.Kc5 9.d4 10.d5 11.d6 12.d7 13.d8L  
14.Lxc7 15.Kd6 16.Ke7 17.Kf8 18.Kg7  
19.Kh6 20.Kxh5 21.Kh4 22.Kxh3 23.Kg3  
24.h4 25.h5 26.h6 27.h7 28.h8T 29.Th1  
30.Kh3 31.Lh2 32.Lg1 33.Kh2 Kg4=

”Pat with self-blocks by two promoted white pieces.”

Tuomari Aleksandr Bulavka, *Šachová skladba* 149, joulukuu 2020

### 2) Unto Heinonen

1.g4 Rc6 2.g5 Rd4 3.g6 Rxe2 4.gxh7 Rg3  
5.Re2 Rf6 6.Tg1 Rh1 7.Tg6 fxxg6 8.f4 Kf7 9.f5  
Re8 10.f6 exf6 11.d4 Lc5 12.Lh6 gxh6 13.d5  
Le3 14.d6 cxd6 15.Dd4 Da5+ 16.Rd2 Dh5  
17.Db6 axb6 18.c4 Ta4 19.c5 Tf4 20.c6 bxc6  
21.0-0-0 La6 22.Rd4 Ld3 23.Re6 dxe6.

”Seven imposter pawns.”

Tuomari Dmitri Baibikov, *StrateGems*  
heinä-syyskuu 2021

### 3) Unto Heinonen

1.Rc3 g5 2.Rd5 g4 3.Rxe7 Rxe7 4.a4 Rg6  
5.Ta3 Df6 6.Th3 gxh3 7.f3 Dxf3 8.a5 f5 9.a6  
Kf7 10.axb7 a5 11.gxh3 a4 12.Lg2 a3 13.Lf1  
a2 14.Lg2 a1R 15.Lf1 Rb3 16.Lg2 Ta1 17.Lf1  
La3 18.Lg2 d6 19.Lf1 Le6 20.Lg2 Rd7 21.Lf1

Ta8 22.Lg2 Ta4 23.Lf1 Ra5 24.Lg2 Lb3  
25.Lf1 Ke6 26.Lg2 Kd5 27.Lf1 Kc4 28.Lg2  
d5 29.Lf1.

”Nine oscillations in a row by the white Bishop.”

Tuomari: Dmitri Baibikov, *StrateGems*  
heinä-syyskuu 2021

### 4) Unto Heinonen

1.Rbx2[Rb8] bxc8R[Rb1] 2.e1R Rc3#  
1.Rfx2[Rb8] bxc8L[Lf1] 2.e1L Lg2#  
1.e1D bxc8D[Dd1] 2.Dxe6[Dd8] Db3#  
1.e1T bxc8T[Th1] 2.Txe6[Ta8] Th5#

”This is a Babson only if we interpret the term very widely. However, as a HOTF helpmate with AUW by both sides it qualifies quite well. The differences between pairs of solutions are in the timing of black promotions and especially in the motivation of the black play in relation to the white play resulting in the different guarding of e4 in both pairs.”

Tuomari Juraj Lörinc, *The Problemist*  
heinäkuu 2021

### 5) Jorma Paavilainen

1.Ra4? (2.Rc5#)  
1.- Rxd3 2.Lc6#, 1.- Lf2 2.Txe7#  
1.- fxxg4 2.Lg6#, 1.- Txc4 2.Txc4#

#### 4) Unto Heinonen

5. palk. *The Problemist* 2018-I



a#4      4 ratkaisua      8+12  
Antikirkke

1.- Lxd3!

1.Rd7! (2.Rc5#)

1.- Rxd3/Lxd3 2.Rd2#, 1.- Lf2 2.Rg5#

“Deux mats changés introduits par la clé Novotny blanche. La réfutation de l’essai n’est pas ce qu’il y a de mieux.”

Tuomari Paz Einat

#### 6) Jorma Paavilainen

1.La4+ Rb4 2.Lb3 Ra6#, 1.Rh5+ Rd4 2.Rf6 Re6#

1.Rd4+ Ld2 2.Re2 Lb4#

”Plusieurs constructions en trois phases C+C+F avec le décalage cyclique semblable des pièces blanches thématiques sont connues. Dans ce problème, le jeu noir semble inédit...”

Tuomari Vitali Medintsev

#### 7) Steven Dowd & Henry Tanner

1.Rd7 Ka7 2.Dc5+ Kb7 3.Rd6+ Ka6 4.Ke4 Ra7 5.Kd5 Rc8 6.Kc6 Re7#

”Cinq coups invisibles sur six coups blancs joués par deux pièces, c’est très élégant.”

Tuomari Axel Gilbert

#### 8) Jorma Pitkänen

1.Lc5 d4 2.Kd3 dxc5 3.Ke3 c6 4.Kf4 c7 5.Kg5 c8D 6.Kh4 Dg4#  
1.Le7 d4 2.Kd3 d5 3.Ke3 d6 4.Kf4 dxe7 5.Kg5 e8D 6.Kh4 Dh5#  
1.Kc5 d4+ 2.Kd6 d5 3.Ke7 d6+ 4.Kf7 d7 5.Kg7 d8D 6.Kh8 Dxf8#

”Trois Excelsiors différents en seulement cinq pièces, c’est nouveau et c’est très étonnant. Cela peut paraître austère mais je n’ai rien contre «l’arte povera».”

Tuomari Axel Gilbert

#### 5) Jorma Paavilainen

main. Yves Tallec MT 2021



2# v      10+9

#### 6) Jorma Paavilainen

2. palk. Yves Tallec MT 2021

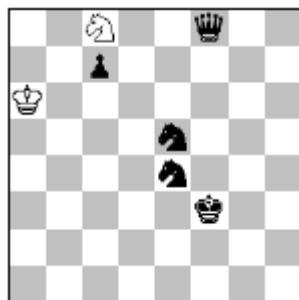


a#2      3 ratkaisua      7+11

#### 7) Steven Dowd & Henry Tanner

Henry Tanner

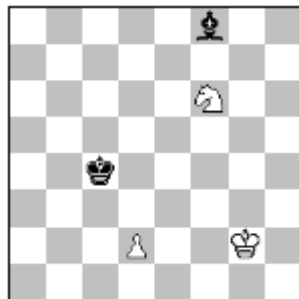
5. kum. Yves Tallec MT 2021



a#6      2+5

#### 8) Jorma Pitkänen

erik. kum. Yves Tallec MT 2021



a#6      3 ratkaisua      3+2

**9) Steven Dowd & Henry Tanner**

1.e1T Lf5 2.g4+ Kxg4  
3.Te8 Kf4 4.Tf8 Ke5 5.Ke8  
Kd6 6.Ld8 Lxd7#

1.Ke8 Le6 2.f1D+ Kg4  
3.Df6 Kh5 4.Dd8 Kh6 5.g4  
Kg7 6.Le7 Lxf7#

”Là aussi c’est un bon équilibre entre l’écho (mats modèles, manœuvre d’une pièce promue) et la dissymétrie.”

Tuomari Axel Gilbert

**10) Jorma Paavilainen**

1.Ld7! (2.Td6+ exd6  
3.Dc5+ dxc5 4.Td4+ cxd4#)

1.- gxf4 2.Rxf4+  
2.- Dxf4 3.Te5+ Dxe5+  
4.Dd4+ Dxd4#

2.- Txf4 3.Td4+ Txd4  
4.Dxd4+ Dxd4#

1.- Tf6 2.Rxf6+  
2.- exf6 3.Dc5+ Lxc5  
4.Td4+ Lxd4#

2.- gxf6 3.Te5+ fxe5  
4.Dd4+ exd4#  
1.- Rb6 2.Rxb6+ axb6  
3.Dc5+ bxc5 4.Td4+ cxd4#

”Plusieurs pièces noires matent sur la même case. C’était le thème du 10ème WCCT. Cinq pièces différentes est un nombre respectable, atteint ici avec quelques imperfections : le Fou blanc b4 «obstrusif» et les quatrièmes coups blancs répétés.”

Tuomari Michel Caillaud

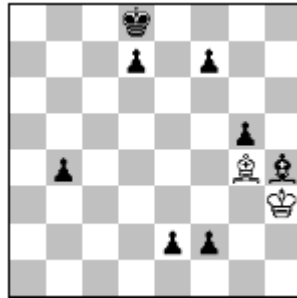
**11) Henry Tanner**

(Teema: temposiirto kulmaan)

1.Te4 Lh1! 2.Tf4 Lxb7

**9) Steven Dowd & Henry Tanner**

2. main. Yves Tallec MT 2021



a#6 2 ratkaisua 2+8

**10) Jorma Paavilainen**

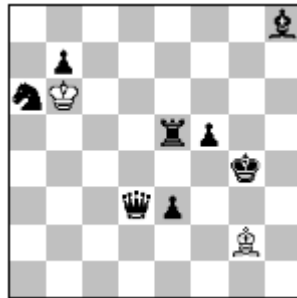
7. kum. Yves Tallec 2021



i#4 12+12

**11) Henry Tanner**

1. palk. Charenton-Le-Pont 2021



a#5 2+8

**12) Mikael Grönroos**

2. palk. Charenton-Le-Pont 2021



a#5 2+12

3.Ld4+ Kc6 4.Kf3 La8! 5.Ke4 Kd6#

”2 tempos pour le Fou blanc dans 2 coins opposés de l’échiquier...”

L’attrait principal et l’originalité de ce problème est la fermeture dynamique de la diagonale motivant le 1er tempo.”

Tuomari Michel Caillaud

**12) Mikael Grönroos**

1.a3 Lg2 2.Ka4 Lh1! 3.Tb3 Lxb7 4.d5 La8! 5.Rd7 Lc6#

”2 tempos thématiques et 1 supplémentaire. L’originalité par rapport à d’autres exemples est la fermeture dynamique de la diagonale pour le 2ème tempo, autrement que par le Roi blanc.”

Tuomari Michel Caillaud

*Koonnut Neal Turner*

## Paavo Tikka korjaa suomalaisia lopputehtäviä III

ST:n kolmen kuukauden kilpailun aiheena oli Rétin idea. Kaila muisti 1949 *Suomen Shakkiiin* kirjoittamansa jutun, jossa esitti pelin Euwe – Pirc ja ensimmäisen analyysin siihen. Kaila laati niiden pohjalta tehtävän, 37/123 suomalaista lopputehtävää. Ratkaisu minimalistisessa muodossa:

1.g3 hgx3 2.Kg2 Kf4 3.g5 Kxg5 i) 4.Kxg3 a5 5.a3 b5 6.b4 a4 7.Kf3 Kh4 8.Kf4 Kxh3 9.Kf5 g6+ 10.Kf6 iv) Kh4 11.Ke5 g5 12.Kxd5 g4 13.Kc6 g3 14.d5 g2 15.d6 g1D 16.d7 tasapeli, esim. 16.- Dd4(g5) 17.Kc7 eikä c5:ssä ole shakkia, tai 16.- Dc1+ 17.Kb6 Dxa3 ja korotus on nyt shakki. Nämä kaksi tärkeää puolustuksen tavoitetta jo Euwe oli määritellyt.

i) Tehtävä on ratkaisuton: 3.- g6! 4.b4 b5! (eikä ”123”-ssa annettu 4.- b6) 5.a3 Ke4 6.Kxg3 ii) Kxd4 7.h4 iii) Ke5 8.Kf3 Kf5 9.Ke3 Kg4 10.Kd4 Kxh4 11.Kxd5 Kxg5 12.Kc5 Kf4. Myös 3.- b5 samalla idealla voittaa. ”Mustan voitto perustuu siihen, että s-asetelma a3,b4 – a6,b5 on mustalle tempomielessä hyvin edullinen, kun tulee kilpajuoksu, jossa vK menee D-sivustalle.” (PT)

ii) 6.h4 Kf4 7.h5 Kxg5 8.hxg6 Kxg6 9.Kxg3 Kg5 voittaa.

iii) 7.Kf4 Kc3 8.h4 d4 9.h5 gxh5; 7.Kf3 Ke5; 7.Kg4 Ke3!?

iv) 10.Kf4 Kh4 11.Ke5 on duaali.

Korjauksessa ”alkusiirto” on siis jo tehty. Daamisivustan tempotaistelun voittaa siirtovuorossa oleva, valkea siirrolla b4 ja musta siirrolla a5. Aloitus 1.g5! ottaa mustalta tempovoiton g7-g5. Nyt 1.- a5 2.g6! b5 3.a3 b4 4.a4 ja 1.- g6 2.b4! b6 3.a4 a5 4.b5 toimivat valkean kannalta, joten jatketaan 1.-Kxg5 2.Kxg3 a5 ja saavutaan Kailan (Euwen) asemaan. Musta voitti tempotaistelun, mutta Euwen kaksi tavoitetta saavuttamalla tasapeli siis silti saadaan: 3.a3 b5 4.b4! a4 ja eteenpäin:

5.Kf3 i) Kh4 ii) 6.Kf4 Kxh3 7.Kf5! iii) g6+ iv) 8.Kf4(f6) Kh4 9.Ke5 g5 10.Kxd5 g4 11.Kc6 g3 12.d5 g2 13.d6 g1D 14.d7 ja koska c5:ssä ei ole shakkia vK:ta ei saa pakotettua d8:aan.

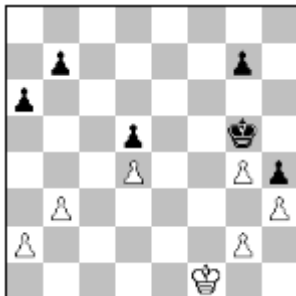
i) 5.h4+? Kf5 (mutta ei 5.-Kh5? 6.Kf4 Kxh4 7.Ke5 siirtyen päämuunnelmaan, sen sijaan 6.Kh3? g6! 7.Kg3 g5 häviäisi) 6.Kf3

8

Osmo Kaila

2.palk. ST VII-IX/1966

M. Euwen analyysien mukaan



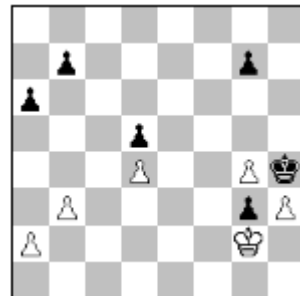
tasapeli (=)

7+6

8b

Osmo Kaila (Max Euwe) 1966

korjaus: Paavo Tikka



tasapeli (=)

6+6

g6 7.Kg3 Ke4 8.Kg4 Kxd4 ”ja musta voittaa; helpoiten näin: 9.Kg5 Ke4 10.Kxg6 d4 11.h5 d3 12.h6 d2 13.h7 d1D 14.h8D Dd6+ 15.Kf7 Dd7+ 16.Kg6 Df5+ 17.Kg7 De5+ ja Dxb8” (PT)

ii) 5.- Kf5 6.Ke3 g6 7.Kf3 g5 8.Ke3 g4 9.h4; tämä kuvio olisi syntynyt myös jos musta olisi pelannut 4.- axb4 5.axb4 Kf5 6.Kf3 g5 7.Ke3 g4. Tai 5.- g6 6.Kg3 Kh5 7.Kf4!

iii) Musta kuningas pitää saada h4-ruutuun! ”Ja Rétin manööveria kun vK vaikuttaa sekä d5:een että g-sotilaan etenemisruuduille!” 7.Ke5? g5 8.Kxd5 g4 9.Kc6 g3 10.d5 g2 11.d6 g1D 12.d7 ja musta voittaa. Mahdollinen jatko on 12.- Dc1+ 13.Kb6 De3+! 14.Kc6 Dxa3 15.d8D Dxb4, tai ”123”n antama 13.Kb7 Dxa3. Mutta ei 13.Kb6 Dxa3? 14.d8D ja tasapeli tablebasen mukaan; tätä ei varmaankaan vuonna 1966 tiedetty. Miksi b4:n lyömisen jälkeinen asema on voitto jos vK on b7:ssä tai c6:ssa, mutta remissi jos b6:ssa, on helpokosti ne- titse selvitettävissä esim. WFCC:n linkkisi- vulla olevan Shredderchessin kuusinappu- laisen tablebasen avulla, sinne siis.

iv) 7.- Kg3 8.Ke5 ja mK on sotilaan tiellä.

ST järjesti 1975 Heimo Liljan (22.9.1911– 23.9.1974) muistokilpailun, ollen tavoitteen- a löytää korjaus neljälle Liljan lopputeh-

tävälle. Alkuperäinen (62/”123”) on peräti ratkaisuton, mitä kilpailua julistettaessa ei tiedetty, vain kaksi duaalia.

1.Kc6 f5 2.Kd5 f4 3.Ke4 f5+ 4.Kxf4 Kg6 5.a4 c5 6.Ke3 i) Kg5 7.a5 ii) f4+ 8.Kd3 iii) f3 9.Ke3 iv) Kg4 10.a6 Kg3 11.a7 f2 12.Ke2 Kg2 13.a8D+.

i) ”123” kertoo: ”Jos nyt suoraviivaisesti 6.a5?, niin 6.- c4 7.a6 c3 8.Ke3 f4+ (...) Jos tässä 7.Ke3, niin 7.- Kg5 8.a6 f4+ 9.Ke2/ d2 c3/f3 10.a7 f3+/c3+ (...)” Kilpailujulistuksessa tiedettiin, että 8.Kd4! f4 9.Kxc4 voittaa.

ii) Myös 7.Kd3 – ST 2/75.

iii) Vain tähän ruutuun, jotta 8.- c4+:n voi lyödä pysyen silti neliössä.

iv) 9.a6? c4+ 10.Ke3 c3.

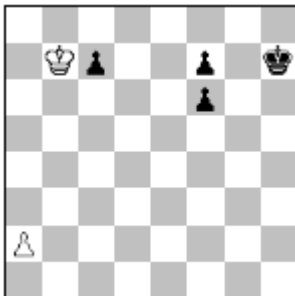
Kilpailuajana Tikka totesi ratkaisutomuuden: 2.- c6+! 3.Kd4 (3.Ke5 Kg6 4.a4 Kg5) f4 4.a4 (4.Ke4 Kg6 5.Kxf4?? Kf6) f5! 5.a5 c5+ 6.Kd3 f3 7.a6 (tai Ke3) c4+.

Tikan palkintotehtävä 9b on siis yksinkertaisesti peilikuva alkusiirron jälkeen. En toista ylösalaisia muunnelmia, mutta huomattakoon että houkutus 2.f5? Ke5 jatke- taan 3.Kg3 eikä 3.f4+, minulle epäselvästä syystä (mustan voittotapa ei silloinkaan ole dualiton); ja ennen kaikkea on houkutus – jota mustalla vaihtovärein ei tietenkään ole – 3.Kg3? a5 4.f5 a4 5.c4+ Ke5 6.c5 Kxf5

9

Heimo Lilja

3. palk. Edv. af Hällströmin MT 1958



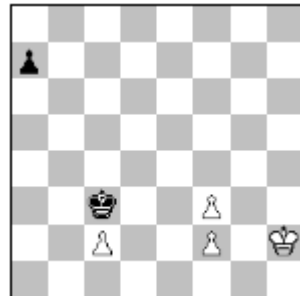
voitto (+)

2+4

9b

Paavo Tikka

palkinto H. Liljan MT ST 5/1975



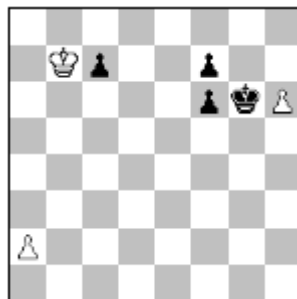
tasapeli (=)

4+2

7.f4 Ke6 8.Kg4 Kd5 9.f5 Kxc5. Valitettavasti houkutusken arvoa vähentää merkittävästi se, että musta voittaa myös siirroilla 4.- Kd6 ja 5.- Kd6.

Tikka: ”Kuitenkin minusta toinen lähehtämäni korjaus oli parempi. Sen ratkaisu oli kuitenkin kirjoitettu huonosti, jota tuomari Breider kritisoi.” 9c sisältää houkutusken 1.h7? Kxh7! 2.Kc6, jolloin ollaan kääntövärein edellisen tehtävän asemassa ja musta siis saa tasapelin. Ratkaisussa 1.Kc6 f5 2.Kd5 Tikka mainitsee että 2.Kc5? f4 3.Kd4 f5 4.a4 c5+ johtaa mustan voittoon. Nyt 2.- c6+ 3.Kd4 ”voittaa, koska musta on tempon jäljessä houkutusta”; joten 2.- Kxh6 3.a4 f4 4.Ke4, mutta ei 4.Kd4?, ”ei pakota mustaa siirtämään kuningasta, jolloin päästään taas houkutusken suunnelmaan”. Ja tutusti 4.- Kg5 5.a5 Kg4 6.a6 (tai Kd3) jne. Tikka oli kirjoittanut päämuunnelmaksi 4.- c5, ja Breider oli oikeassa että se menee vain pelailuksi, ja toivoi

9c  
julkaistu?



voitto (+)

3+4

että 4.- Kg5 olisi tiukempi.

Tikka esitti tätä nyt yhteistehtäväksi Breiderin kanssa, mutta en pidä sitä perusteltuna. Periaatteellisella tasolla oli hieman ajattelematonta tuomarilta ikään kuin hylätä tehtävä, olla pitämättä sitä epäkorrektina, mutta silti julkaista se nappulaluettelona ja ratkaisua kommentoiden.

## Ródoksen tehtäväkongressin ennakointia

Vilnan kongressin 2019 jälkeen seuraavan vuoden tehtäväkongressi, joka oli myönnetty Kreikalle, jäi koronapandemian vuoksi väliin. Väli vuoden jälkeen palataan normaaliin päiväjärjestykseen, vuoden 2021 kongressi pidetään 16.-23.10. Ródoksella, jossa oli tehtäväkongressi myös vuonna 2007.

Tapahtumia voi seurata joko kongressin aikana tai jälkikäteen verkkosivulta <https://wccc2021.wfcc.ch/>.

Osallistujamäärä on jäämässä tavallista pienemmäksi ja suomalaisiakin on lähdesä vain neljä. Ratkaisujoukkuetta emme valitettavasti saa jalkeille, mutta jatkossa on toivottavasti toisin. Kongressin sivuilla on julistettu useita laadintakilpailuja ja lisää on luvassa. Joihinkin laadintakilpailuihin voi osallistua, vaikka ei olisiakaan kongressin osallistuja.

## 11. WCCT-kilpailu tarkastus- ja tuomiovaiheessa

11. kansainvälisen joukkuelaadintakilpailu WCCT:n kaikki tehtävät ovat tutkittavissa sivulla <https://www.wfcc.ch/competitions/composing/11-wcct/>

Mukana on 35 maata ja kilpailutehtäviä on eri ryhmissä seuraavasti:

A: 86	E: 92
B: 75	F: 71
C: 67	G: 54
D: 74	H: 79

Suomi on tuomari kahdessa ryhmässä, D eli lopputehtävät, E eli apumatit. Tuomariryö on alkanut ja tuomiot on lähetettävä viimeistään 1.6.2022, kilpailun tulokset julkaistaan 1.7.2022.



## ENSIPAINOKSET – ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatioita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Kari Valtoselle, lopputehtävät Joose Norrille, apumateit Harry Fougiaxisille, ja itsematit sekä satushakki- ja retrotehtävät Johan Beijelle. Tehtäviin liittyvät kommentit Janne Syväniemelle (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2\*.

*Originals published in this section are eligible for the informal tourneys of the magazine. Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Kari Valtonen; studies to Joose Norri; helpmates to Harry Fougiaxis, and selfmates, fairies and retros to Johan Beije. All comments related to the problems should be sent to Janne Syväniemi (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).*

*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2\* (=helpmate in two with setplay).*

*Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.*

## MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

**Kari Valtonen**, Simolankatu 4 C 78, FI-33270 Tampere, Finland (karivaltonen83@gmail.com)  
 Tuomarit – Judges: 2# 2020–2021: **Marjan Kovačević**, 3# 2020–2021: **Janne Syväniemi**,  
 n# 2020–2021: **Jorma Paavilainen**

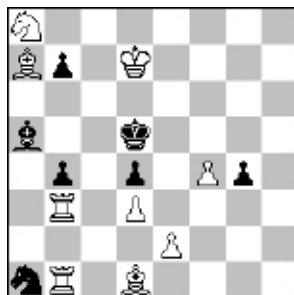
5182. Ismo Tompuri  
Hamina



2#

6+6

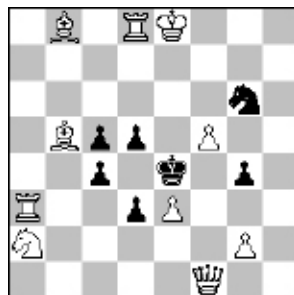
5183. Ismo Tompuri  
Hamina



2#

9+7

5184. Ismo Tompuri  
Hamina



2#

10+7

5185. Gerhard Maleika  
GER



2#

9+14

5186. Gerhard Maleika  
GER



2#

10+13

5187. Kari Valtonen  
Tampere



3#

8+8

5188. Seppo Praski  
Vaasa  
om. Pauli Perkonjoja 80 v.



3#

11+10

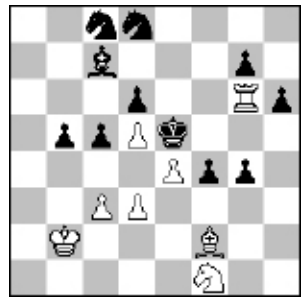
5189. Steven B. Dowd &  
Kostas Prentos  
USA



4#

12+12

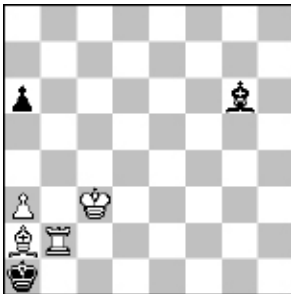
5190. Pauli Perkonjoja  
Turku



5#

8+11

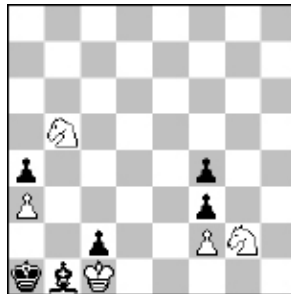
5191. Paavo Tikka  
Espoo



6#

4+3

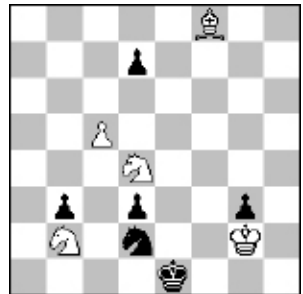
5192. Jorma Pitkänen  
Lahti



10#

5+6

5193. Steven B. Dowd &  
Mirko Degenkolbe  
USA/GER



11#

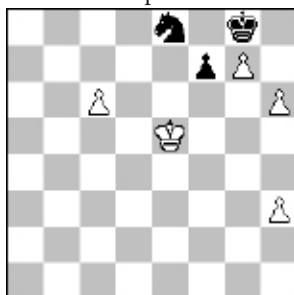
5+6

# LOPPUTEHTÄVÄT – STUDIES

Joose Norri (tnchessendgamestudies@gmail.com) Tuomari – Judge: 2020-21: Amatzia Avni

## 5194. Paavo Tikka

Espoo

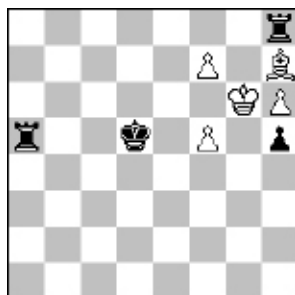


voitto (+)

5+3

## 5195. Jean Carf

FRA

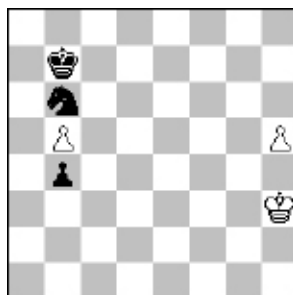


voitto (+)

5+4

## 5196. Vladimir Kuzmitšev

RUS

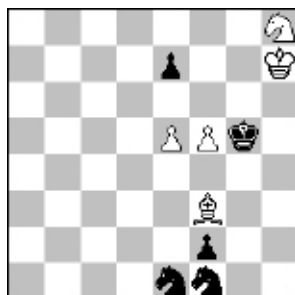


tasapeli (=)

3+3

## 5197. Jan Rusinek

POL



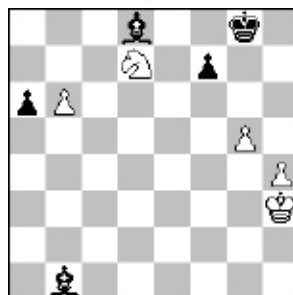
tasapeli (=)

5+5

## 5198. Pavel Arestov &

Daniel Keith

RUS/FRA



tasapeli (=)

5+5

## UAPA 16th Jose Copic 80 JT

Argentiinan tehtävähdistys UAPA julistaa lopputehtäväkilpailun kahdessa ryhmässä:

A: Korkeintaan kahdeksannappulaiset lopputehtävät

A.1. Voittotehtävät

A.2. Tasapelitehtävät

Tuomari on itävaltalainen Peter S. Krug

B: ei teemavaatimusta

B.1. Voittotehtävät, tuomari italialainen Marco Campioli

B.2. Tasapelitehtävät, tuomari venäläinen Vladimir Neistadt

Enintään kolme tehtävää yhdeltä laajalta ryhmältä kohteen. Tehtävät viimeistään 31.12.2021 sähköpostilla joko Sebastian Palomolle: [torneo@problemistasajedrez.com.ar](mailto:torneo@problemistasajedrez.com.ar) tai Mario Garcialle: [mariogarcia@gmail.com](mailto:mariogarcia@gmail.com)

Kaikki kilpailukelpoiset tehtävät julkaistaan säännöllisesti UAPAn verkkosivulla <http://www.problemistasajedrez.com.ar/>

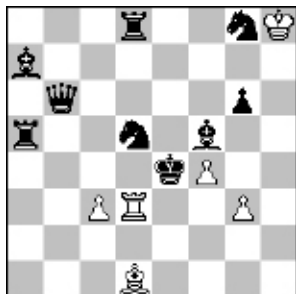
Alustava tuomio julkaistaan III/ 2022.

# APUMATIT – HELPMATES

Harry Fougiaxis, Delvinou 4 GR-11363 Athens, Greece (loyaldragon@gmail.com)

Tuomarit – Judges: a#2/a#3 2021-22: Stephen J.G. Taylor, a#n 2021-22: Jakob Leck

5199. Mykola Vasjutško  
UKR



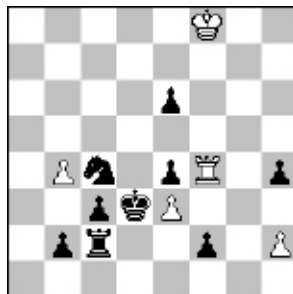
a#2 3.1.1.1 6+9

5200. Aleksandr  
Pankratjev & Jevgeni  
Gavriliv RUS/UKR



a#3 2.1.1... 10+15

5201. Mykola Vasjutško  
UKR



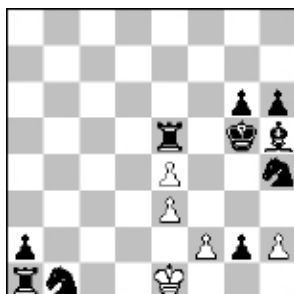
a#3 3.1.1... 5+9

5202. Mykola Vasjutško  
UKR



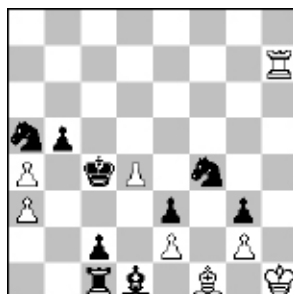
a#3 3.1.1... 5+15

5203. Jozef Ložek  
SVK



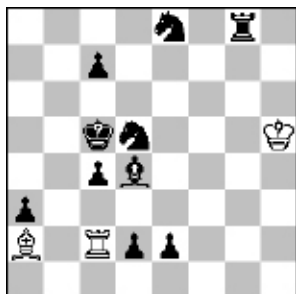
a#3 b) vRb1 5+10

5204. Christopher Jones  
GBR



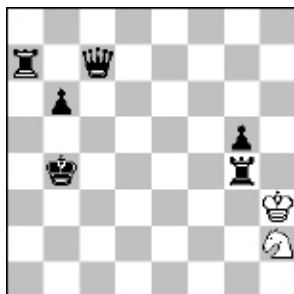
a#3½ 2.1.1... 8+9

5205. Aleksei Ivunin &  
Aleksandr Pankratjev  
RUS



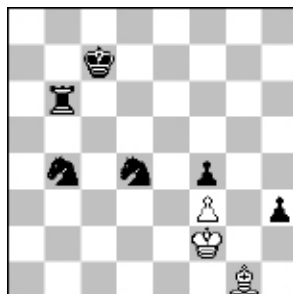
a#3½ 4.1.1... 3+10

5206. Valeri Barsukov  
RUS



a#5 b) Kb4→e6 2+6

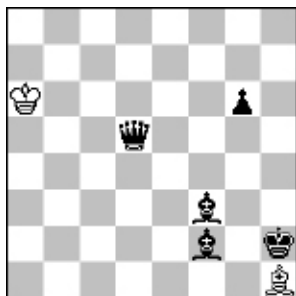
5207. Aleksandr  
Pankratjev & Anatoli  
Kiritšenko RUS



a#6 2.1.1... 3+6

5208. Steven B. Dowd &  
Mirko Degenkolbe

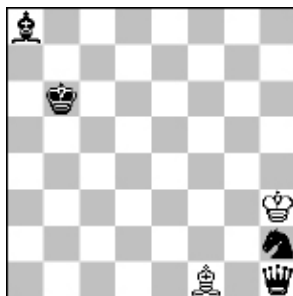
Viktoras Paliulionisin mukaan  
USA/GER



a#6½

2+5

5209. Aleksandr  
Pankratjev & Anatoli  
Kiritšenko RUS

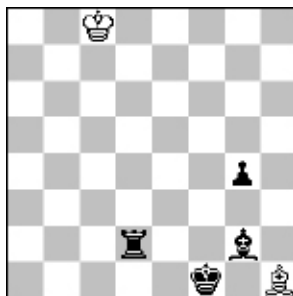


a#7

2+4

[A] Viktoras Paliulionis

Die Schwalbe 1988  
maininta



a#6

2+4

## ITSEMATIT – SELF MATES

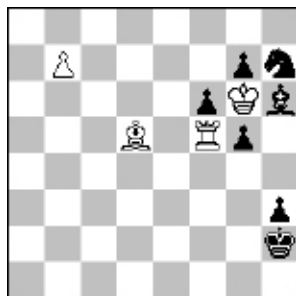
Johan Beije, Novemberstraat 61; 1335 EZ Almere, Nederland (johan.beije@outlook.com)  
Tuomari – Judge: 2020–2021: Sergej Smotrov

Four originals by Finnish composers, well done! Of course, Jorma Pitkänen is present in this list, and twice! His contributions are all about promotions. Paavo shows a composition of his own. Steven and Mirko were pleased with the Jorma-80 theme and express their gratitude with their contribution. Tarmo shows us a nice mechanism, which was not easy to realize. Except Palin all problems are fully computertested.

Neljä suomalaistehtävää, hyvin tehty! Tietysti Jorma Pitkänen on läsnä tällä listalla, jopa kahdesti! Hänen tehtävänsä käsittelevät korotuksia. Paavo esittää oman tehtävänsä. Steven ja Mirko olivat tyytyväisiä Jorma Pitkänen 80 -juhlakilpailun teemaan ja lähettävät kiitoksensa ensipainoksellaan. Tarmo näyttää meille hienon mekanismin, jonka toteutus ei ole ollut helppoa. Palinin tehtävää lukuun ottamatta kaikki tehtävät ovat täysin konetarkastettuja.

5210. Jorma Pitkänen

Lahti

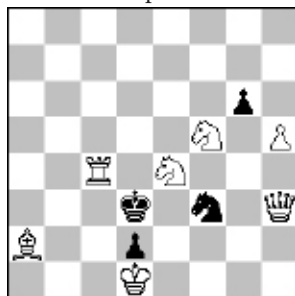


i#7

4+7

5211. Paavo Tikka

Espoo

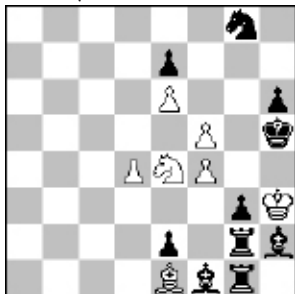


i#8

7+4

5212. Steven B. Dowd &  
Mirko Degenkolbe USA/  
GER

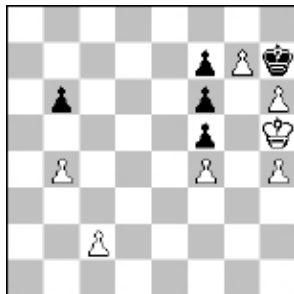
"Thank you Jorma for Jorma-80!"



i#8

7+10

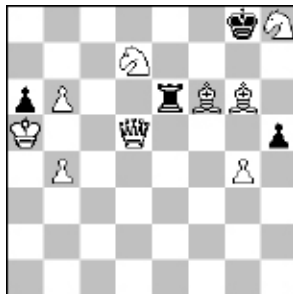
5213. Jorma Pitkänen  
Lahti



i#10

7+5

5214. Tarmo Palin  
Nokia



i#14

9+4

## SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Johan Beije, Novemberstraat 61; 1335 EZ Almere, Nederland (johan.beije@outlook.com)

Tuomari – Judge: 2020–2021: **Torsten Linß**

*And again, something for everybody: Easy or difficult, classic or out of the box. Gerhard brings a theme from the orthodox mate in 2 to the stalemate genre. Sébastien's first contribution is an out of the box idea. Try to solve it or read the explanation he gives with the solution. Michal and Niels stick with helpmate and familiar fairy pieces. Mykola explores for the first time the stipulation helpselfmate. Anatoly pushes the limits with his miniature with Super-AUW. Pascale, L'ubos and Sébastien give us series-movers, which can challenge every newbie. All problems are C+.*

Ja taas kaikille jotain: helppoa tai vaikeaa,

klassista tai epätavallista. Gerhard tuo kahden siirron ortodoksimatin teeman pattitehtävään. Sébastienin ensimmäinen tehtävä esittää epätavallisen idean. Yritä ratkaista tai lue hänen selityksensä ratkaisun yhteydessä. Michal ja Niels pysyttelevät apumatissa ja tavallisissa satunappuloissa. Mykola tutkii apuitsemattia ensimmäistä kertaa. Anatoli rikkoo rajoja miniatyyrisupertäyskorotuksellaan. Pascale, L'ubos ja Sébastien antavat meille sarjan sarjasiirtoisia, jotka voivat haastaa jokaisen ensikertalaisen. Kaikki tehtävät ovat tietokonetarkastettuja.

**Manfred Rittirsch 60 JT** for problems with any stipulation on the standard 8x8 board using a combination of 1) Eiffelchess plus 2a) chameleons/chameleonchess and/or 2b) neutral pieces (not halfneutral). No other

fairy conditions/pieces are allowed. Judge: Manfred Rittirsch. Prize money: 200 €. Closing date: 30.11.2021. Send your entries to: Arnold Beine, Grund 15, 65366 Geisenheim, Germany; arnold.beine@web.de.

**Arvonalennus:** Mikä tahansa nappula (paitsi kuningas) siirtyessään oman puolen sotilasriville (2. tai 7. rivi) muuttuu sotilaaksi.

**Bicolores:** Normaalien sääntöjen lisäksi kuningas on shakissa myös kun ystävällinen nappula (samanvärisen) tarkkailee sitä.

**Kirke:** Lyödyt nappulat (eivät K:t) syntyvät uudelleen ruudulle, jolla vastaava nappula sijaitsi pelin alkuaikavälillä; lyöntiruudun väri määrää upseerien syntymäruudun värin; sotilaat syntyvät lyöntilinjan 2. (valkeat) tai 7. (mustat) ruutuun. Jos lyöntiruutu on miehitetty, lyönti on normaali.

**KöKo:** Siirto on mahdollinen vain, jos tulo-ruudun vieressä sijaitsee (yksi tai useampi) nappula.

**Pisinsiirtoinen:** Musta tekee geometrisesti pisimmän siirtonsa (Valkean siiron pituutta ei ole rajoitettu).

**Pisteen heijastus:** Kun kaksi minkä väristä nappulaa tahansa ovat ruuduilla, jotka ovat symmetrisiä shakkilaudan keskipisteen suhteen (a1-h8, b3-g6 jne.), ne vaihtavat roolejaan. Sotilas ensimmäisellä rivillä ja sen vastanappula kahdeksannella rivillä eivät voi liikkua itse. Vain heijastamattomat K ja T voivat linnoittaa ja vain heijastamattomat sotilaat voivat lyödä ohesta.

**psar - parry sarjasiirtoinen:** eroaa normaalisti sarjasiirtoisesta aina viimeiseen siirtoon asti seuraavasti:

- sarjasiirtoja tekevä osapuoli voi shakata siirtosarjan aikana
- kun shakki on laudalla, on uhatun osapuolen välittömästi torjuttava uhka
- parry-siirto voi olla apupeliä tai puolustava riippuen vaatimuksesta
- heti kun shakki on torjuttu, jatkuu sarjasiirtojen sarja

**Bicolores:** *In addition to the normal rules, a King is also in check when observed by a friendly unit.*

**Circe:** *Captured units (not K's) reappear on their game-array squares, of the same color (pieces), or on the file of capture (pawns). If the rebirth square is occupied the capture is normal.*

**KöKo:** *A move is possible only if the piece moved arrives on a square next to another unit.*






**Maximum:** *Black makes geometrically his longest move. (White's moves are free.)*

**psar (Parry series-mover):** *differs from standard series -- prior to the last move -- as follows:*

- *the series-side may give check during the series*
- *when checked, the idle-side must immediately "parry" the threat*
- *a parry-move may be helpful or defensive, depending on the stipulation*
- *after a check-and-parry, the series-side*
- *continues the series*

**Point Reflection:** *When two pieces of any color stand on the squares which are symmetric with respect to the central point of the chessboard (a1-h8, b3-g6 etc.), they exchange their roles A Pawn on the first rank and its corresponding piece on the eighth rank cannot move by themselves. Only non-reflected K and R can castle, and only non-reflected Pawns can make en passant.*

**Relegation Chess:** *Any piece (not K) entering its own side's Pawn-rank is changed into a Pawn.*

	Satunappula	Lyh.	Selitys	<i>F a i r y piece</i>	<i>Abbr.</i>	<i>Explanation</i>
	Kulkusirkka	KS	Siirtyy vain lyödäkseen. Se hyppää yli pukkinappulan kuten heinäsiirkkakin ja laskeutuu välittömästi pukkinappulan takana olevalle ruudulle. Tämän ruudun on oltava tyhjä, sillä kulkusirkka lyö pukkinappulansa.	<i>Locust</i>	<i>LO</i>	<i>A piece which moves only to capture. It lands on the same squares as a grasshopper, but the arrival square must be empty, because the locust captures its hurdle.</i>
	Leijona	LI	Liikkuu kuin heinäsiirkka, mutta voi siirtyä mille tahansa ruudulle pukkinappulan taakse.	<i>Lion</i>	<i>LI</i>	<i>A grasshopper which can move to any square beyond the hurdle.</i>
	Leo	LE	Siirtyy lyömättä kuin kuningatar, lisäksi voi lyödä pukin yli mihin vain linjallaan.	<i>Leo</i>	<i>LE</i>	<i>Moves on queen lines when not capturing, but captures like a lion.</i>
	Pao	PA	Siirtyy lyömättä kuten torni, lisäksi voi lyödä pukin yli mihin vain linjallaan.	<i>Pao</i>	<i>PA</i>	<i>Moves on rook lines when not capturing, but captures like a rookhopper.</i>
	Heinäsiirkka	H	Liikkuu daamin linjoja pitkin ja hyppää toisen nappulan (mustan tai valkoisen) yli laskeutuen välittömästi nappulan taakse. Lyönti voi tapahtua saavuttaessa. Ei vaikutusta ylihypytyyn nappulaan.	<i>Grasshopper</i>	<i>G</i>	<i>Moves along Q-lines over another unit of either color to the square immediately beyond that unit. A capture may be made on arrival, but the hurdle is not affected</i>

## Unkarin shakkiliiton juhlakilpailu

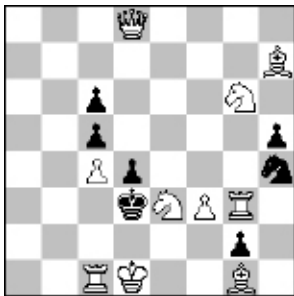
Unkarin shakkiliitto on julistanut perustamisensa 100-vuotispäivän kunniaksi laadintakilpailun 3,5-4-siirtoisille apumateille. Teema: Ratkaisussa lyödään ainakin kaksi valkean upseeria. Useat ratkaisut ja kaksosmuodot ovat sallittuja, jos ne ovat temaattisia. Satunappuloita tai -ehtoja ei sallita.

Tuomari on Tibor Szabó.

Tehtävät on lähetettävä sähköpostilla Zoltán Laborczille osoitteella laborcziz@gmail.com viimeistään 6.11.2021, jolloin Unkarin shakkiliitto täyttää 100 vuotta. Korkeintaan kolme tehtävää samalta laatijalta. Tuomio julkaistaan *Magyar Sakkvilág* -lehdessä.

5215. Gerhard Maleika

GER

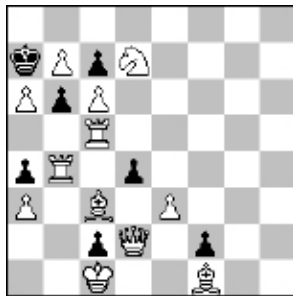


=2

10+7

5216. Gerhard Maleika

GER

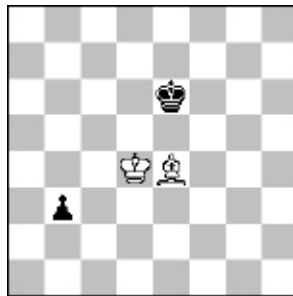


=2

12+7

5217. Sébastien Luce

FRA



a#2½

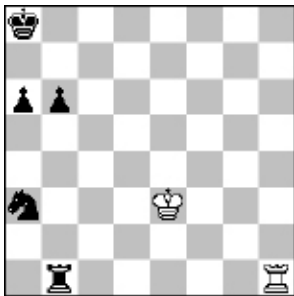
2.1.1...

2+2

Pisteen heijastus/  
Point Reflection

5218. Sébastien Luce

FRA



a#3

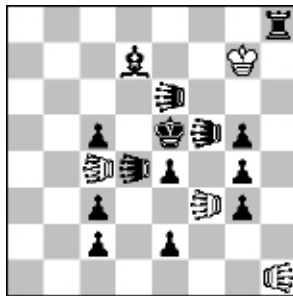
2.1.1...

2+5

Kirke/Circe

5219. Michal Dragoun

CZE



a#2

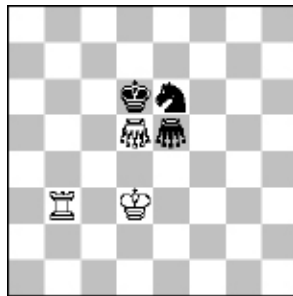
4.1.1...

4+14

Leo h1, kulkusirkka/  
Locust c4, f3, d4, e6, f5

5220. Niels Danstrup

DEN



a#3

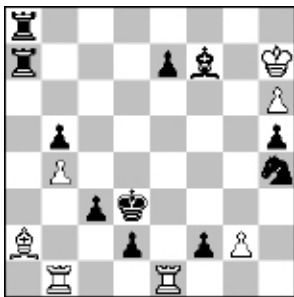
2.1.1...

3+3

Heinäsiirkka/  
Grasshopper d5, e5

5221. Mykola Vasjutško

UKR



ai#3

2.1.1...

7+11

5222. Mykola Vasjutško

UKR

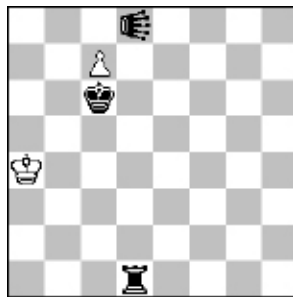


ai#3½\*

8+10

5223. Anatoli Stjopotskin

RUS



i#5

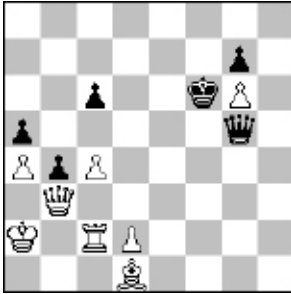
2+3

b) a4→a8 c) c6→c2  
d) d1→b1 e) c6→c5

Köko, Max, Leijona/Lion d8

5224. Pascale Piet

FRA

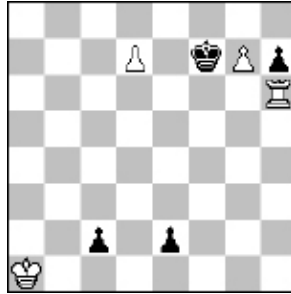


psr-i#7

8+6

5225. Sébastien Luce

FRA

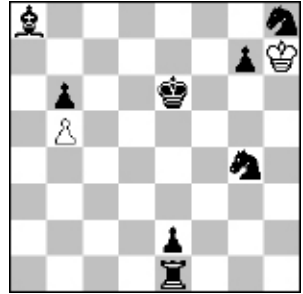


lv &amp; sa=8

4+4

5226. L'ubos Kekely

SVK



s#13

Bicolores

2+8

5227. Pascale Piet

FRA

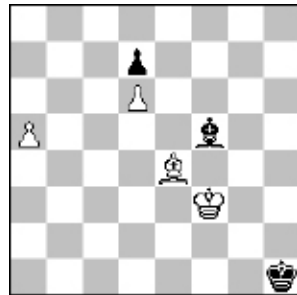


psr-i#14

3+8

5228. L'ubos Kekely

SVK



sai+17

4+3

arvonalennus/  
Relegation Chess

## ENSIPAINOSTEN RATKAISUT – SOLUTIONS TO ORIGINALS

**5182. Tompuri** 1.Da6? e5! 1.Db7? Ke4! 1.Dc6! (sp.) 1.- Ke4 2.Dxc4#; 1.- e5 2.Dxd5#; 1.g4 2.Tf4#; 1.- c3 2.Da4#.

**5183. Tompuri** 1.Txb4? Lb6! 1.Tc1? Rc2! 1.Tc3! (2.Tc5#) 1.- bxc3 2.Tb5#; 1.- dxc3 2.e4#; 1.- Lb6 2.Rxb6#; 1.- b6 2.Rc7#; 1.- Rb3 2.Lxb3#.

**5184. Tompuri** 1.Txd3? (2.Rc3#) cxd3 2.Dxd3# 1.- d4 2.Lc6# 1.- Rf4! 1.Df2? (2.Rc3#) 1.- d2! 1.fxg6? (2.Df4#) 1.- Kxe3! \*1.- R~ 2.D[x]f4#, 1.- d2 2.Db1# 1.Txd5! (sp.) 1.- Kxd5 2.Rc3#; 1.- Kxe3 2.De1#; 1.- d2 2.Dc4#; 1.- c3 2.Dxd3#; 1.- g3 2.Df3#; 1.- R~ 2.T[x]e5#. Laa-

tija harmitteli matitonta pakoruutua, mutta uhrausalkusiirto kompensoi hyvin, samoin kaksi matinmuutosta esi- ja ratkaisupelin välillä [KVa]

**5185. Maleika** 1.d4! (2.De5, Dxa8#) 1.- Lb8 2.Rxb6#; 1.- Re6 2.Dxd7#; 1.- f4 2.De4#; 1.- Dc4 2.Lg2#. Cycle of effects by which the threats are prevented AB-BC-CD-DA. A=black piece gains access to a square through its move; B=a black piece obstructs a line of the threat piece; C=a black piece gains access to a square by line opening; D=a black piece obstructs a white

line of guard [GM]. Additionally, composer points out that all defences allowing one mate are dual-free.

**5186. Maleika** 1.Dg4! (2.De4#) 1.- Dxc6+ 2.Lxc6#; 1.- Dxe5 2.Le6#; 1.- Rac5 2.Rb4#; 1.- Rbc5 2.Dd4#; 1.- Lxf3 2.Dxf3#. Cycle of effects by which mating move is made possible: AB-BC-CD-DE-EA. A=black piece enables white piece move by capture B=black piece opens a white checking line C=black piece blocks a square for the black King D=black piece obstructs a black defending line E=black piece loses access to a square when it moves [GM]. Toinen duaaliton saksalaistehtävä, jossa leikitään puolustus- tai haittamotiiveilla [KV].

**5187. Valtonen** 1.dxc5! (2.Dd6+) 1.- Re6 2.Dd6+ Ke8 3.De7# 2.- Kc8 3.Re7#; 1.- Re8 2.De7+ Kc8 3.Dxe8# 2.- Kc6 3.Dxe8# 1.- Rf5 2.Dc7+ Ke8 3.Dc8# 2.- Ke6 3.Rf4#; 1.- Kc6 2.Re7+ Kb5 3.De2#. Heikohkoa alkusiirtoa ei varmaan paranna mattiduaalinen uhkaus. Puolustus 1.- Re6 jalostaa sen Povenets-teemaksi. Jatkossa onneksi muun muassa duaalinvälttöä. Niin – ja perinteinen kuningastähti [KV].

**5188. Praski** 1.Rf5! (2.Rxd6+ Rxd6 3.Txe5#) 1.- Kxf5 2.Lg6+ Kf6 3.Lxh4#; 1.- Rc4 2.Ld5+ Kxd5 3.Da8# 2.- Kxf5 3.Tf8#; 1.- hxg3 2.Rxg3+ Kf4 3.Rd3#; 1.- Txc3 2.Dh1+ Kxf5 3.Df3#; 1.- Rxc3 2.Rxd6+ Kd4 3.Lxe5#. Reipasta uhrauspeliä korostaa alkusiirtonappulan oleminen lyötävänä melkein koko ajan [KV].

**5189. Dowd & Prentos** 1.Dc1? Rc2! 1.Lb3? Ld6! 1.Dg1! (2.Dh2 g3 3.Dxg3 ~ /Ld6/Rxg3 4.De5/Dxd6/Rf4#) 1.- Ld6 2.Dxe3! dxe3 3.Rxe3+ Ke5 4.Te4# 2.- Lxc7 3.De4+ Kd6 4.Rxb7# 2.- Lxc4 3.dxc4+ Kc5 4.Da3#; 1.- g3 2.Df1! Ld6 3.Dxf3+ Ke5 4.De4# 2.- f2 3.Rxe3+ dxe3 4.Dg2#. Melkein jokainen valkean upseeri uhrautuu vaikeahkon ratkaisun aikana. WinChloe tarjosi tehtävään yhdeksi kuvaukseksi Zilahi-teemaa, mikä voi pitää paikkansa [KV].

**5190. Perkonoja** 1.Re3! (2.Rxg4#) h5 2.Rf5 (3.Ld4+ cxd4 4.cxd4#) Lb6 3.Rh6 (4.Rf7+ Rxf7 5.Te6#) gxh6 4.Lh4 f3 5.Lg3#. Sitä paikkaahan

se vL himoitsi.

**5191. Tikka** 1.Lg8? Lf5! 2.Ta2+ Kb1 3.Tf2 Ld3! 1.Lc4? Lb1 2.Th2 Lf5! 1.Le6! (2.Ta2+ Kb1 3.Tg2 Ka1 4.Txg6) Lb1 2.Th2 Le4 3.Ta2+ Kb1 4.Te2 (5.Te1#) Kb1 5.Txe4 ~ 6.Te1#. Tehtävässä on runsaasti houkutusia, joista yllä on annettu vain pieni osa. Niistäkin (ja ratkaisusta) ehkä selviää, mikä on 'kupletin juoni'. Miniatiyyrimuoto kannattaa aina panna merkille [KV].

**5192. Pitkänen** 1.Re1! Ka2 2.Rxf3 Kb3 (2.- Ka1? 3.Rc3 = 6#) 3.Rd2+ Ka2 4.f3 Ka1 5.Rd4 Ka2 6.Rc4 Ka1 7.Rd6 Ka2 8.R6b5 Ka1 9.Rc3 La2 10.Rxc2#. ML:n vastarinta osoittautuu lopulta turhaksi, mutta tarkkuutta se varsinkin toiselta ratsulta vaatii. 4.f3 osoittautuu olennaiseksi tempovoitoksi [KV].

**5193. Dowd & Degenkolbe** 1.c6! dxc6 2.Lb4 c5 3.Rf3+ Ke2 4.Lxd2 c4 5.Lf4 c3 6.Rd4+ Ke1 7.Lxg3+ Kd2 8.Lf4+ Ke1 9.Rxd3+ Kd1 10.Kf1 ~ 11.Rf2#. Tässä vL:n himoitsema ruutu (f4) selveni vasta pitkäkhön johdannon jälkeen [KV].

**5194. Tikka** Kutsuisin tätä lähinnä tutkielmaksi ao. Tikan huomautusten luonteen perusteella. 1.h4 i) Kh7 iv) 2.c7 vi) Rxc7 3.Kf6 Re6 vii) 4.Kxf7 Rg5+ 5.Ke7 Re4 6.Ke6 viii) Kg8 7.Kf5 Rc5 8.Kg6 ja 9.h7#.

i) Sotilaan pitää olla juuri h4:ssä, jotta voitossuunnitelma toimii. 1.Kd5 Kh7 2.Kc5 Kg8 3.Kb6? ii) f5! 4.Kc5 Kf7 iii) 5.Kd5 Rc7+ 6.Ke5 Rb5 7.h4 f4! 8.Ke4 f3 9.Ke3 Kg8!

ii) 3.h4? f6! 4.Kd5 Kf7 tasapeli, mK ei siirry, mR:llä on aina c7 ja toinen ruutu käytössä ja uhkana f-sotilaan karkaus.

iii) 4.- f4? 5.Kd4 Rc7 6.Ke4 Rb5 7.Kxf4 Rd4 8.c7 Re6+ 9.Kf5 Rxc7 10.Kg6. Tai 4.- Rc7? 5.Kd6 Rb5+ 6.Ke7 ja esim. 6.- Rc7 7.Kf6 Rd5+ 8.Ke6 Rc7 9.Kxf5 voittaen.

iv) Musta häviää, jos mR päästää vK:n d6:een, esim. 1.- Rc7 2.Kd6 Rb5+ 3.Ke7 Rc7 4.Kd7 Rd5 5.c7 Rxc7 v) 6.Kxc7 f5 7.Kd6 f4 8.Ke5 f3 9.Kf6 f2 10.Kg6 f1D 11.h7#.

v) 5.- Rb6+ 6.Kc6 Rc8 n7.Kd5 Rb6+ 8.Ke5 Rc8 9.Kf6 Rd6 10.h7+ Kxh7 11.Ke7 Rc8+ 12.Kf8. vi) vK:n siirrot eivät menetä voittoa, mutta

ne pitkittävät sitä, sillä tämä uhraus on ainoa tie voittoon.

vii) 3.- Kg8 4.h7+ Kxh7 5.Kxf7.

viii Siirtopakko. (Tosin siirtovuorossa ollessaan valkea voittaisi toistamalla manööverin 7.Kf7 Rg5+ – JN)

**5195. Carf** Väärin on 1.Kg7? Taa8 2.Lg8 Ke5 3.Kxh8 Kf6 4.h7 h4 5.f8D Txf8 patti. Niinpä ensin 1.Lg8! Ta8 i) 2.f8D+ Txg8+ 3.Dg7 Txg7 4.hxg7 ja valkean sotilaat ovat vahvemmat.

i) 1.- Ta6+ 2.Kg7 Thxh6 3.f8D+.

**5196. Kuzmitšev** 1.h6 Rd5 2.h7 Rf4+ 3.Kg4 Rg6 4.Kf5 Rh8 5.Ke4! i) Kb6 6.Kd4 Kxb5 7.Ke5 ii) b3 8.Kf6 b2 9.Kg7 b1D 10.Kxh8 =.

i) 5.Kf6? b3 6.Kg7 b2 7.Kxh8 b1D on teoreettinen voitto, koska b-sotilas on jäljellä eikä pattia siksi tule. Mustan pitää kuitenkin olla tarkkana 8.b6:n jälkeen: jos 8.- Kc8?, niin voitto tulee jatkossa 9.b7+? Kd7 10.Kg7 Dxb7 11.h8D Ke6+ 12.Kh6 Dh1+ - musta kuningas on riittävän lähellä ja valkea pariskunta ahdistetaan nurkkaan. Samoin 9.Kg8? Dg6+! (ainoa, 9.- Dg1+? 10.Kf7) 10.Kh8 Dg3. Mutta 9.Kg7! riittää, koska b-sotilas uhrautuu shakaten sopivassa kohdassa. Sen sijaan 8.- Kc6! voittaa: mD:ja VK:n paritanssijatkoissa b6–b7 ei enää tule shakilla ja musta lyö h-sotilaan tai tekee matin.

ii) Ja kun sotilaasta on päästy saadaan patti. Yhdenlainen Rétin manööverin sovellus.

**5197. Rusinek** 1.f6 i) exf6 ii) 2.e6 Rxf3 iii) 3.e7 Rg3 iv) 4.e8D f1D 5.Dg6+ Kh4 v) 6.Dxf6+ Rg5+ 7.Kh6! vi) Dxf6+ 8.Rg6+ K~ patti.

i) 1.Le2? Rg3 2.f6 exf6 3.e6 Rxe2 voittaa.

ii) 1.- Rg3 2.fxe7 f1D 3.e8D =.

iii) 2.- Rg3 3.e7, mutta myös 3.Lc6 riittää.

iv) 3.- Rh2(d2) 4.e8D f1D 5.Dg6+ Kf4(h4) 6.Dxf6+ =.

v) 5.- Kf4 6.Dxf6+ ja 7.Rf7 on taas helppo.

vi) 7.Kg6? Dd3+ 8.Kg7 Rh5+.

**5198. Arestov & Keith** 1.Kg4 i) La2 ii) 2.b7 Le6+ 3.Kh5 Lc7 4.b8D Lxb8 5.Rxb8 Kg7 iii) 6.Rc6 iv) a5 v) 7.Rxa5 Ld7 8.Rb7 vi) Lc6 9.Kg4 Lxb7 10.h5 La6 11.Kf5 vii) Ld3+ 12.Ke5 Le2 13.h6+ Kg6 14.Kd6 Ld3 15.Ke7 ja tasapeli, koska musta ei edes pysty luomaan minkään-

laista uhkausta.

i) 1.b7? Lf5+ 2.Kg3 Lc7+ ja 3.- Lxd7.

ii) 1.- a5 2.b7 Lc7 3.b8D Lxb8 4.Rxb8 a4 5.Rc6 a3 6.Rb4 a2 7.Rxa2 Lxa2 8.h5 =.

iii) Musta spekuloi matilla. 5.- a5 6.Kh6 a4 7.Rc6.

iv) 6.Rxa6? Lc4 7.Rc5 Le2#; 6.g6? f6.

v) 6.- Ld7 7.Ra5 Lf5 8.Rc6 Le4 9.Rd4.

vi) 8.Rb3? La4 9.Rd4 Ld1+; 8.Rc4? Lb5 9.Re3 Le2+ 10.Rg4 Ld1 11.g6 f5.

vii) 11.Kf4? Le2 12.h6+ Kg6 13.Ke5 Ld3 14.Kf4 Kh5. Oikeassa jatkossa vK pitää shakata vahvistusta f6-ruutua, millä saavutetaan tempo.

**5199. Vasjutško** 1.Ld7 Lh5 2.Lc6 Lxg6#; 1.Re3 Txd8 2.Tc5 Td4#; 1.Rxc3 Txc3 2.Td4 Lf3#. Two harmonious solutions with pure interferences of the black queen without square block and a debatable third that does not quite match [HF].

**5200. Pankratjev & Gavriliiv** 1.cxb5 Rxd3 2.Kxd3 Tc4 3.Kxc4 Lxb5#; 1.Rxh5 Rxf3 2.Kxf3 Tg4 3.Kxg4 Lxh5#. Introductory black sacrifice to free the mate square followed by two white sacrifices to let the black king get trapped in a rather heavy and symmetric setting [HF].

**5201. Vasjutško** 1.Rd6 Tf7 2.Kc4 Tc7+ 3.Kd5 Tc5#; 1.Kd2 Txf2+ 2.Kc1 Te2 3.Rd2 Te1#; 1.Ke2 Txb4 2.Kf3 Tg4 3.Te2 Tg3#. Echo model mates in pleasantly light construction [HF].

**5202. Vasjutško** 1.Ld1 Lg2 2.Lf3 Tc1 3.Ke2 Lxf1#; 1.Tc1 Txb4 2.Tcc4 Ld1 3.Kc3 Txb3#; 1.Kxc4 Lxe4 2.Kb5 Lxd5 3.Ka4 Lc6#. Again two harmonious solutions in good (although somewhat familiar) diagonal-orthogonal style and an unexpected third solution involving capture of one strong white piece [HF].

**5203. Ložek** a) 1.Rc3+ Kd2 2.Rd5 h3 3.Rf6 f4# b) 1.Ld1 Rc3 2.Kh5 Rd5 3.Tg5 Rf6#. Twinning with change of the colour of a piece and imitating manoeuvres of the knights [HF].

**5204. Jones** 1.- Th6 2.Rxg2 Lxg2 3.bxa4 Lb7 4.Kb5 La6#; 1.- axb5 2.Rxe2 Lxe2+ 3.Kd5 Lg4 4.Kd6 Td7#. Sacrifices of the black knight to release the white bishop, mutual pawn captures and model mates [HF].

**5205. Ivunin & Pankratjev** 1.- Lb3 2.c3 La4

3.Kc4 Tb2 4.c5 Lb5#; 1.- Txd2 2.Lc3 Txe2 3.Kd4 Lb1 4.c5 Te4#; 1.- Txc4+ 2.Kb6 Ta4 3.Kb7 Lxd5+ 4.Kb8 Ta8#; 1.- Lxc4 2.Kd6 Lxd5 3.Ke7 Txc7+ 4.Kf8 Tf7#. Varied tactical play with two unexpected king marches [HF].

**5206. Barsukov** a) 1.b5 Rf1 2.Ta3+ Rg3 3.Ka4 Kg2 4.Tb4 Re4 5.Da5 Rc5# b) 1.Tc4 Rf3 2.Tc5 Kg4 3.Kd5 Kf5 4.Kc6+ Ke6 5.Tb7 Rd4#. White king marches and model mates [HF].

**5207. Pankratjev & Kiritšenko** 1.Te6 Kf1 2.Te4 fxe4 3.Rd5 exd5 4.Rc6 dxc6 5.Kb8 c7+ 6.Ka8 c8D#; 1.Ta6 Ke1 2.Kb6 Kd2 3.Ka5 Kc3 4.Rb5+ Kb3 5.Rd5 Lc5 6.Rb6 Lb4#. Chumakov x 3: The black rook and the two knights are sacrificed in one solution, while they (actively) block squares in the other [HF].

**5208. Dowd & Degenkolbe** 1.- Lg2 (Lxf3?) 2.Dd1 (2.Dg5?) Kb5 3.La8 (3.L~?) Lb7 4.Dg1 La6 5.Kg2 Kc4 6.Kf1 Kd3 7.Lg2 Kd2#.

Tempo W1 move. The black queen clears the long diagonal by moving in the right direction and then a bicolour Bristol follows in the corner with a Herlin (= Peri-Indian) manoeuvre by White leading to a mate by the royal battery. The composers acknowledge that problem [A] by Viktoras Paliulionis served as a template and they emphasize that the tempo in the W1 move further enhances the content.

**5209. Pankratjev & Kiritšenko** 1.Kc5 Lg2 2.Kd4 Lxh1 3.Ke3 Lg2 4.Kf2 Lf1 5.Kg1 Kg3 6.Kh1 Kf2 7.Lg2 Lxg2#. Meerane, Kniest, linear Rundlauf / switchback of the white bishop, sacrifice of the black bishop and king march in a nice miniature [HF].

[A] **Paliulionis** 1.La8 Lb7 2.Th2 Kd7 3.g3 Lc8 4.Kg2 Ke6 5.Kh3 Kf5 6.Lg2 Kg5#.

**5210. Pitkänen** 1.b8D+! Kg1 2.Db1+ Kh2 3.Dh1+ Kg3 4.Dg1+ Kh4 5.Df2+ Kg4 6.Lf7 h2 7.Dxh2 Rf8#

**5211. Tikka** 1.Rg5! gxh5 (1.- gxf5 2.Rxf3 i#6) 2.Dg3 h4 3.Dd6+ Rd4 4.Lb3 h3 5.Dg3+ Rf3 6.Re4 h2 7.Dh3 h1D/T+ 8.Df1+ D/Txf1# 7.- h1R 8.Rf2+ Rxf2# 7.- h1L 8.Dxf3+ Lxf3#

**5212. Dowd & Degenkolbe** 1.d5 Rf6 (1.- Th1? 2.Rxg3+!) 2.Rxf6+ exf6 3.e7 Th1 4.e8R Tg1

5.Rd6 Th1 6.Re4 Tg1 7.d6 Th1 8.Rxg3+ Txg3/Lxg3#. Precise tempo duel with the white pawn moves occurring at exactly the right time. White Phoenix with the new knight returning back to the same square of the original knight (composers).

**5213. Pitkänen** 1.c4! Kg8 (1.- others leading to i#8) 2.c5 bxc5 3.bxc5 Kh7 4.c6 Kg8 5.c7 Kh7 6.c8R Kg8 7.Re7+ Kh7 8.g8L+ Kh8 9.h7 Kg7 10.Rg6 fxf6#. Two minor-promotions in a typical Jorma setting [JB].

**5214. Palin** 1.g5! h4 2.Lf7+ Kh7 3.Dd3+ Te4 4.Le5 h3 5.Lg6+ Kg8 6.Db3+ Tc4 7.Ld4 h2 8.Lf7+ Kh7 9.Db1+ Tc2 10.Lc3 h1~ 11.Dxh1+ Th2 12.Db1+ Tc2 13.Lg6+ Kg8 14.Da2+ Txa2#. Interesting mechanism [JB].

**5215. Maleika** 1.Rf5! (2.Rfxh4, Rgxh4, Dxh4#) 1.- Rxf3 2.Dh4= 1.- Rxf5 2.Rh4= 1.- Rxg6 2.Rh4=. Fleck-theme. It is not easy to realize the theme with a key, which does not reduce the number of mobile black pieces (composer).

**5216. Maleika** 1.Ta5! (2.Lxd4, Dxd4=) 1.- b5 2.exd4= 1.- bxa5 2.Txd4= 1.- dxe3 2.Dxe3= 4 White pieces playing to square d4 (composer).

**5217. Luce** 1.- Ld3 2.Kf7 Ke4 3.Kg6 Kf4#; 1.- Lg6 2.c2 Lf5+ 3.Kf7 Kc4# As editor you are not always aware how conditions goes. I asked Sébastien how this worked and this is the explanation. "in first solution, after 3.Kg6 black King exchanges his march with Pawn b3 because b3 and g6 are symmetrical squares from a central symmetry. Indeed with the mating move 3.- Kf4, it is not exactly the King which mates directly, but it discovers the action of the Bishop d3. Black King cannot make a Pawn move g6-g5 as g5 is controlled by white King. In second variation, after 1.- Bg6 it is this time the black Pawn b3 which plays like Bishop g6 and can play b3-c2. Next move Bishop can play again like a Bishop! and goes to f5 But after 3.Kf7 black King plays again like a black pawn as c2 and f7 are symmetrical squares. And this time with the mating move 3.- Kc4#, it is really white King which mates

as f5 (square of the Bishop) and c4 (square of the King) are symmetrical. Again black King cannot play a Pawn move f7-f6 as Bishop f5 playing as a King controls f6! (composer).

**5218. Luce** 1.Ta1 Txa1(Th8) 2.Rb1 Txa6(a7) 3.Tb8 Txa7#; 1.Ka7 Txb1(Ta8) 2.Rb5 Tc1 3.Rc7 Txc7(Rb8). Rather classic H# by Sébastien [JB].

**5219. Dragoun** 1.Loxf3-f2 Leh2+ 2.Kf5 Loxe6-f7#; 1.Loxc4-b3 Leh5 2.Ke6 Loxf5-f6#; 1.Kf4 Leh6+ 2.Kxf3 Loxe2-f1#; 1.Kd5 Led1+ 2.Kxc4 Loxc3-b3#. 2+2 solutions, in each pair Zilahi using white locusts. In the first pair reciprocal captures of white/black locusts and black/black FML moves (composer).

**5220. Danstrup** 1.Hc5 Hf7 2.Rc7 Kd4 He7 Tb6#; 1.Kc5 Kd2 2.Kd4 Hf5 3.Rc5 Tb4#. Ideal mates in echo (composer).

**5221. Vasjutsko** 1.Txe7 Le6 2.Lxe6 Ke2 3.Lf5+ Txe7#; 1.Lxf7 e6 2.Txe6 Kc4 3.Td6+ Txf7#. Creating White batteries giving cross-checks in which the rear-piece is captured [JB].

**5222. Vasjutsko** \*1.e3 fxe3 2.d3 Rf4 3.d4+ cxd4#; 1.- Rxf2 2.h3 Rfd3 3.exd3 f2 4.d4+ cxd4#. A bit unbalanced; a strange way to give black a move (f2) avoiding zugzwang [JB].

**5223. Stjopotškin** a) 1.c8R Td7 2.Re7 Kb5 3.Ka5 Lef6 4.Rc8 Tg7 5.Ka6 Ta7# b) 1.c8L Td7 2.Lb7+ Txb7 3.Ka7 Te7 4.Kb6 Lea5+ 5.Ka6 Ta7# c) 1.c8T+ Td7 2.Tc7 Lea5 3.Kb3+ Kb2 4.Tc1+ Ka3 5.Tc8 Tb7# d) 1.c8D Tb8 2.Dc7 Tb3 3.Da5 Tb7 4.Da6+ Tb3 5.Ka5 Tb6# e) 1.8Le Td7 2.Lee6 Led4 4.Kb4+ Led8 4.Kb5 Tf7 5.Kc6 Tb7#. Super-AUW (composer). In the WinChloe database you can find 4 other Super-AUWs by Stjopotškin with the same stipulation, condition and fairy piece. Just a bit different [JB]. But a nice achievement anyway.

**5224. Piet** 1.c5 2.Df7+ Ke5 3.Kb3 4.Kc4 5.d4+ Ke4 6.Te2+ De3 7.Lb3 Dxe2#.

**5225. Luce** 1.g8R & 1.c1L 2.e1T 3.Te5 4.Lg5 5.Lf6 6.Lh8 7.Kg7 8.Te8 dxe8D=. AUW with an "hybrid seriesmover stipulation". First promotion to Bishop to prevent check on the first rank then Rook of promotion is placed on e5 to avoid check by the Bishop on

the diagonal. The Bishop finishes its road, incarcerated in h8, and the Rook is sacrificed to allow white promotion to Queen on the right square (composer).

**5226. Kekely** 1.Kg8 2.Kf8 3.Ke8 4.Kd8 5.Kc7 6.Kxb6 7.Kc5 8.b6 9.b7 10.bxa8L 11.Lf3 12.Lxe2 13.Lxg4#. Meredith, minimal. Walk of white king. Minor promotion. Ideal central mirror mate by double check (composer). Typical creation of battery by black and white pieces [JB].

**5227. Piet** 1.Lb7 2.La6 3.Lxd3 4.Lg6 5.d4 6.d5 7.dxc6 8.c7 9.c8D 10.Dxc1 11.Dh6+ Kg4 12.Dh5+ Kf4 13.Df5+ Ke3 14.Df2+ gxf2#.

**5228. Kekely** 1.Le6 2.Ld5 3.Lb7=sb7 4.b6 5.bxa5 7.a3 8.a2 9.a1L 10.Le5 11.Lxd6 12.Lh2 13.d5 14.d3 15.d3 16.d2 17.d1D+ Kf2+ 13.Df3+

---

## Superproblem 262. teemakilpailu

Verkkosivuston Superproblem 262. teemakilpailu on 2–12 siirron itsemateille, jotka esittävät Bukovina-teeman vaihdetuin värein: kuvioasemassa tai ratkaisun jossakin vaiheessa (esipeli, houkutus tai ratkaisu) musta nappula A suojaa valkean kuninkaan ympärillä olevan ruudun X, ja myöhemmin valkea nappula B lyö nappulan A ja siirtyy ruudulle X. Mattiasemassa voi valkea kuningas olla eri ruudulla kuin alussa, mutta tukinnan on oltava matissa tarpeellinen. Sotilaat ovat sallittuja teemanappuloina A ja B. Kaikenlaiset kaksosmuodot ovat sallittuja, jos ne ovat temaattisia. Satunappuloita tai -ehtoja ei sallita.

Tuomari on Aleksei Oganessian, tehtävät on lähetettävä viimeistään 11.11.2021 sähköpostiosoitteeseen alexeioganesyan@gmail.com.

Tuomio julkaistaan verkkosivustolla superproblem.ru vuoden loppuun mennessä.

## Summary

The composer of our cover problem, Eero Bonsdorff, was born 100 years ago, October 18, 2021. He specialised in mathematical chess problems, for example as one of the three authors of the famous book *Schach und Zahl*. To honour his memory Hannu Harkola has compiled and edited a book *Mielenkiintoinen asema – An interesting position*. It contains 49 mathematical chess problems by Eero Bonsdorff, all dealing with the initial setup. The book costs 21 EUR and is both in Finnish and English. For more information and the solution of the 60 years old cover problem, see p. 111.

Veikko Valo (1945–2021) died just before this issue was finished. For many decades, he edited chess columns, which often included compositions and news of our hobby. See p. 92 for an obituary and two compositions for his memory.

Two internationally well-known problemists celebrated their significant birthdays during the past few months. Olli Heimo turned 75 on September 14 and Per Olin 70 on August 10. See pp. 93 and turn to pp. 94–99 for several recent compositions by Per Olin.

On pp. 99–101 Henry Tanner notes the curious case of two Finns with the same surname Niemelä. Ilmari Niemelä (1907–1975) was a strong OTB player. As far as we know, he published only one composition, a helpmate in 1933. On the other hand, Aki R. Niemelä (1909–2000) was an active problemist with a reasonably large output. In publicly available databases many compositions by Aki R. Niemelä have wrongly been attributed to Ilmari Niemelä.

Kari Valtonen continues his research into the secrets of Excelsior, see pp. 102–109. This time we have 28 compositions

representing different genres, showing how fruitful the theme is.

The award of Jorma Pitkänen 80 JT has been published and we quote six compositions on pp. 109–110: the winner of each section and three interesting Finnish compositions.

Neal Turner presents us with another tough nut to crack, see p. 110. How do you manage with this one? The autumn meeting of our society takes place at the beginning of November, see the invitation on p. 111. Twelve recently successful Finnish compositions are shown on pp. 112–114.

On pp. 115–117 we are happy to have corrections by Paavo Tikka to two incorrect studies, one by Osmo Kaila and the other one by Heimo Lilja. It is not always easy to find artistically satisfying corrections, but we believe that Tikka has succeeded.

The originals columns are on pp. 118–131. Compositions from home and abroad offer plenty of food for thought. Please, contribute by sending your originals to the editors of the columns. We are happy to receive feedback on previously published compositions, too.

The next issue is due to appear before the end of this year.